STRATEGIA ROZWOJU MIASTA PODKOWA LEŚNA DO 2035 ROKU

Szanowni Mieszkańcy,

Strategia rozwoju naszego Miasta to dokument, który wyznacza kierunki działań na najbliższe lata i stanowi podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na przyszłość naszej wspólnoty. Powstała ona w oparciu o analizę naszych zasobów, potencjałów i wyzwań, a jej nadrzędnym celem jest tworzenie warunków do zrównoważonego wzrostu, poprawy jakości życia oraz dobrego samopoczucia nas wszystkich, także przyszłych pokoleń, w klimacie Miasta-Ogrodu.

Wiem, że rozwój Podkowy Leśnej to proces wymagający współpracy, konsekwencji i długofalowej wizji. Dlatego strategia ta łączy ambitne cele z realistycznymi działaniami, opiera się na wartościach wspólnoty i wykorzystuje szanse płynące z naszego lokalnego dziedzictwa aktywności mieszkańców.

Zapraszam do zapoznania się z dokumentem, który jest naszą wspólną „busolą i mapą", wskazującą kierunki i drogi wzmacniania naszej miejskiej, lokalnej republiki.

Z wyrazami szacunku,

Magdalena Eckhoff

SPIS TREŚCI

- Założenia procesu opracowania strategii. Partycypacja – strona 5
- Formy partycypacji – strona 7

Część diagnostyczna

- Ustalenia diagnozy – wymiar społeczny – strona 10
- Ustalenia diagnozy – wymiar gospodarczy – strona 12
- Ustalenia diagnozy – wymiar klimatyczno-środowiskowy – strona 13
- Ustalenia diagnozy – wymiar przestrzenny – strona 14
- Ustalenia diagnozy – wymiar instytucjonalny – strona 15
- Kluczowe megatrendy – strona 16
- Kluczowe lokalne czynniki zewnętrzne – strona 17
- Wnioski z diagnozy. Wyzwania strategiczne – strona 18

Część programowa

- Porządek logiczny strategii – strona 21
- Wizja i model strategii – strona 22
- Wizja i filary wizji – strony 24-27
- Podsumowanie przesłanek deklaracji wizji – strona 28
- Cele strategiczne i struktura celów Podkowy Leśnej – strony 29-30
- Cele operacyjne i kierunki działań w wymiarze społecznym – strony 31-32
- Cele operacyjne i kierunki działań w wymiarze klimatyczno-środowiskowym – strony 33-34
- Cele operacyjne i kierunki działań w wymiarze przestrzennym – strony 35-36
- Cele operacyjne i kierunki działań w wymiarze instytucjonalnym – strony 37-38
- Cele operacyjne i kierunki działań w wymiarze gospodarczym – strony 39-40
- Komplementarność celów strategicznych – strona 41
- Rezultaty strategii i wskaźniki ich osiągnięcia – strony 42-44
- Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów społecznych – strona 45
- Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów klimatyczno-środowiskowych – strona 46
- Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów przestrzennych – strona 47
- Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów instytucjonalnych – strona 48
- Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów gospodarczych – strona 49
- Pomiar rezultatów – strona 50
- Monitoring i ewaluacja – strona 51

Część przestrzenna

- Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strona 53
- Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych – strony 54-56
- Główne elementy infrastruktury społecznej – strony 57-58
- System powiązań przyrodniczych – strony 59-60
- Główne korytarze i elementy sieci transportowych – strony 61-62
- Główne elementy infrastruktury technicznej – strona 63
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej – strony 64-74
- Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu – strona 65
- Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej – strona 66

SPIS TREŚCI

- Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej – strona 67
- Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego – strona 68
- Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego – strona 69
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej – strona 70
- Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – strona 71
- Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej – strona 72
- Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediację – strona 73
- Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500kW – strona 74
- Obszary strategicznej interwencji w strategii województwa mazowieckiego – strony 75-77
- Lokalne obszary strategicznej interwencji – strona 78

Część wdrożeniowa strategii

- System wdrażania strategii – strona 80
- Dokumenty wykonawcze do strategii – strona 81
- Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych – strona 82
- Aktualizacja strategii – strona 83
- Ramy finansowe – strona 84
- Źródła finansowania – strona 85

ZAŁOŻENIA PROCESU OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA. PARTYCYPACJA

Rozdział opisuje zasady, którymi kierowały się władze miasta Podkowy Leśnej przy opracowaniu strategii rozwoju miasta i opisuje proces partycypacji strategii.

ZAŁOŻENIA PROCESU OPRACOWANIA STRATEGII

ZASADA PARTYCYPACJI
Proces opracowania strategii był realizowany wspólnie z mieszkańcami. Zasadę współpracy z mieszkańcami uwzględniono w systemie wdrażania i ewaluacji strategii.

ZASADA KONCENTRACJI WSPARCIA STRATEGICZNEGO
Działania miasta skoncentrowano na tych obszarach (wyzwaniach), które w procesie opracowania strategii uznano za priorytetowe dla przyszłości miasta.

ZASADA UWZGLĘDNIENIA WYMIARU TERYTORIALNEGO
Zastosowano zasady wynikające z podejścia terytorialnego i zintegrowanego planowania – zidentyfikowano społeczne, gospodarcze i środowiskowe powiązania funkcjonalne z otoczeniem miasta, istotne dla jego rozwoju.

ZASADA ELASTYCZNOŚCI DZIAŁANIA
Opracowano przejrzysty system wdrażania i aktualizacji strategii, uwzględniający elastyczność przyjętych rozwiązań, tak by zwiększyć sprawność realizacji strategii i skuteczność wykorzystywania dostępnych źródeł finansowania.

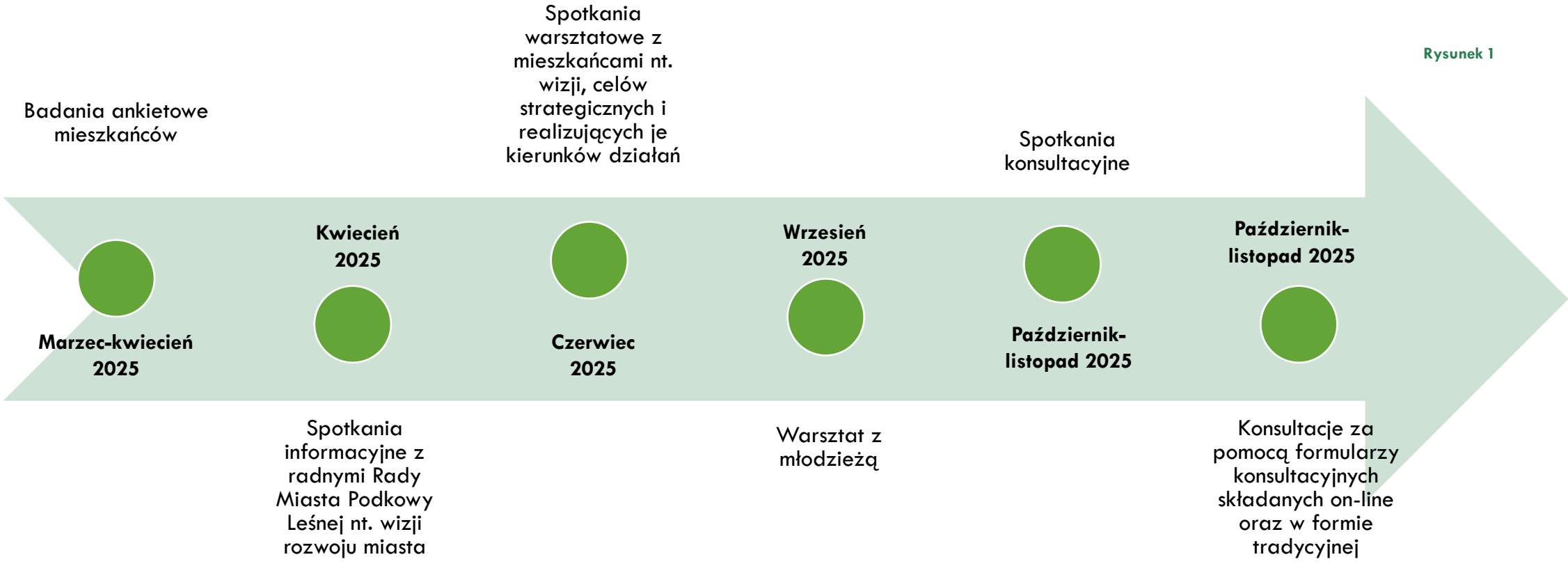

ZASADA ZACHOWANIA SPÓJNOŚCI Z KRAJOWYMI i REGIONALNYMI CELAMI POLITYKI ROZWOJOWEJ
Zachowano spójność z założeniami polityki regionalnej Państwa określonymi w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, a także z celami Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+ oraz wzięto pod uwagę Strategię rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku, projekt Strategii rozwoju Polski do 2035 oraz projekt Strategii rozwoju obszaru otoczenia Centralnego Portu Komunikacyjnego do roku 2044.

FORMY PARTYCYPACJI

Strategia rozwoju miasta została opracowana w sposób partycypacyjny, przy zastosowaniu różnorodnych metod angażowania mieszkańców gminy, organizacji społecznych i przedsiębiorców działających na terenie gminy, radnych oraz innych interesariuszy, co umożliwiło mieszkańcom i pozostałym podmiotom wnoszenie pomysłów, sugestii, opinii i uwag (Rysunek 1).

Rysunek 1

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Rozdział prezentuje ustalenia z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej miasta oraz wynikające z niej wnioski, sformułowane w postaci wyzwań strategicznych.
Pełna diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej znajduje się w Raporcie diagnostycznym.

OBSZARY DIAGNOSTYCZNE

Diagnozę sytuacji miasta przeprowadzono w oparciu o dane ilościowe (GUS, Monitor Rozwoju Lokalnego, dane własne gminy), wyniki badań opinii mieszkańców, a także z przedstawicielami organizacji pozarządowych i zainteresowanych mieszkańców.
W procesie diagnozy przeanalizowano dokumenty sporządzone na potrzeby działań prowadzonych przez miasto, a także dostępnych opracowań dotyczących jego sytuacji społeczno-gospodarczej.

W analizie uwzględniono czynniki wewnętrzne (w podziale na 19 obszarów diagnostycznych, skupione w 5 wymiarach) i czynniki zewnętrzne (w tym trendy), wpływające na jakość życia mieszkańców miasta (Rysunek 2).

Rysunek 2

WYMIAR SPOŁECZNY	WYMIAR GOSPODARCZY	WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY	WYMIAR PRZESTRZENNY	WYMIAR INSTYTUCJONALNY
• Demografia • Edukacja • Kultura • Sport i rekreacja, czas wolny • Bezpieczeństwo • Aktywność i integracja społeczna • Mieszkalnictwo	• Przedsiębiorczość • Rynek pracy	• Zasoby naturalne, formy ochrony przyrody, klimat i stan środowiska • Gospodarka wodno-kanalizacyjna • Gospodarka odpadami komunalnymi	• Polityka i gospodarka przestrzenna • Infrastruktura energetyczna i telekomunikacyjna • Infrastruktura drogowa, kolejowa, pieszo- rowerowa • Publiczny transport zbiorowy	• Współpraca ze społecznością lokalną • Współpraca z podmiotami publicznymi • Zasoby miasta (w tym finanse gminne)

KLUCZOWE CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE WPŁYWAJĄCE NA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

MEGA TRENDY

Procesy i zjawiska o szerokim zasięgu (regionalnym, krajowym i międzynarodowym), które w sposób istotny wpływają na rozwój miasta.

LOKALNE CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

Warunki i uwarunkowania najbliższego otoczenia zewnętrznego miasta, które wpływają na jego rozwój, ale nie są bezpośrednio kontrolowane przez władze lokalne.

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR SPOŁECZNY

DEMOGRAFIA

- Stabilna liczba mieszkańców z prognozowaną nieznaczną tendencją wzrostową
- Ujemny przyrost naturalny
- Dodatnie saldo migracji
- Niekorzystne zmiany struktury funkcjonalnych grup ludności
- Starzenie się społeczności lokalnej
- Wysokie prawdopodobieństwo utrzymania się negatywnych zjawisk demograficznych w przyszłości

EDUKACJA

- Bardzo dobra dostępność do usług edukacji podstawowej
- Dobra dostępność do wychowania przedszkolnego
- Rosnące zainteresowanie ofertą usług opieki nad dziećmi i edukacji podstawowej
- Wysoka jakość usług wychowania przedszkolnego i edukacji podstawowej
- Wysoka jakość infrastruktury placówek edukacyjnych i wychowania przedszkolnego

KULTURA

- Bardzo dobra dostępność usług kulturalnych
- Wysoka jakość oferty kulturalnej
- Słabnące zainteresowanie ofertą instytucji kultury

SPORT, REKREACJA I CZAS WOLNY

- Przeciętna jakość oferty sportowej i rekreacyjnej
- Niewystarczający poziom estetyczny i poziom utrzymania infrastruktury oraz terenów sportowych i rekreacyjnych
- Przeciętna dostępność do usług sportowych i rekreacyjnych
- Dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji
- Malejące zainteresowanie ofertą klubów sportowych
- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe obszaru
- Brak rozwiniętej infrastruktury turystycznej
- Przeciętny potencjał turystyczny

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR SPOŁECZNY C.D.

BEZPIECZEŃSTWO

- Wysoki poziom bezpieczeństwa
- Brak dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych
- Dobra dostępność i jakość świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej
- Systematycznie realizowane przez miasto programy prozdrowotne i profilaktyki zdrowotnej

INTEGRACJA SPOŁECZNA ORAZ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA

- Wysoki poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców
- Wysoki poziom aktywności społecznej mieszkańców
- Wprowadzone rozwiązania systemowe wspierające zaangażowanie społeczne mieszkańców
- Wprowadzone rozwiązania systemowe wspierające włączenie społeczne (integrację) mieszkańców
- Rosnący zasięg ubóstwa głębokiego
- Przeciętna dostępność i jakość usług pomocy społecznej

MIESZKALNICTWO

- Rynek mieszkaniowy o ograniczonej podaży i mobilności
- Niska dostępność mieszkań
- Wysoka jakość warunków mieszkaniowych (wyposażenie w media)

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR GOSPODARCZY

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- Niska konkurencyjność lokalnej gospodarki
- Obniżający się poziom aktywności gospodarczej
- Stabilna struktura prowadzonej działalności gospodarczej
- Niewystarczające, ale rosnące zasoby ludzkie dla prowadzenia działalności gospodarczej
- Przeciętne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej

RYNEK PRACY

- Niska atrakcyjność lokalnego rynku pracy
- Niska dostępność atrakcyjnych miejsc pracy
- Niski poziom bezrobocia rejestrowanego
- Przeciętne możliwości rozwoju zawodowego
- Niska, ale poprawiająca się dostępność zasobów dla rynku pracy

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

ZASOBY NATURALNE, FORMY OCHRONY PRZYRODY, KLIMAT I STAN ŚRODOWISKA

- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe
- Bardzo wysoki udział terenów prawnie chronionych w powierzchni miasta
- Umiarkowana jakość powietrza
- Dobra jakość wód podziemnych i niezadawalająca jakość wód powierzchniowych
- Wysoki udział terenów zielonych w powierzchni miasta
- Istniejące zagrożenia środowiskowe wpływające lub mogące negatywnie wpływać na stan środowiska
- Dobry stan środowiska naturalnego
- Aktywna polityka władz miasta w zakresie ochrony środowiska naturalnego
- Niska wartość rolnicza gleb

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA

- Zasoby wody zaspakajające potrzeby mieszkańców
- Bardzo dobrze rozwinięta i dostępna sieć wodociągowa
- Bardzo dobrze rozwinięta i dostępna sieć kanalizacyjna
- Dobrze funkcjonująca infrastruktura wodno-kanalizacyjna
- Słabo rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej
- Niewystarczające rozpoznanie zasobów wód podziemnych do celów bytowych i ochrony przyrody

GOSPODARKA ODPADAMI

- Dobrze zorganizowany system gospodarowania odpadami
- Pogarszająca się efektywność systemu selektywnej zbiórki odpadów
- Niewystarczający poziom i sposoby zagospodarowania bio-odpadów
- Wzrastający poziom recyklingu odpadów komunalnych

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR PRZESTRZENNY

POLITYKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Pełne pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- Istniejące ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z aktów prawa powszechnie obowiązującego
- Układ urbanistyczny miasta oparty na koncepcji miasta-ogrodu
- Stabilna struktura funkcjonalna miasta
- Niski i słabnący ruch budowalny

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA I TELEKOMUNIKACYJNA

- Istniejąca sieć energetyczna zabezpieczająca potrzeby mieszkańców
- Zagrożenia wynikające z naziemnej sieci energetycznej
- Dobre, ale ograniczone warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii w mieście
- Dobra dostępność do sieci gazowej
- Dominujący udział indywidualnych, tradycyjnych źródeł ciepła w źródłach ciepła zainstalowanych na terenie miasta
- Dobra dostępność do Internetu

INFRASTRUKTURA DROGOWA, PIESZO-ROWEROWA I KOLEJOWA

- Brak możliwości dalszego rozbudowywania sieci drogowej i kolejowej w granicach miasta
- Rozwijająca się sieć tras rowerowych
- Dobry stan dróg i chodników
- Przeciętna dostępność miejsc parkingowych
- Dobra dostępność drogowa

PUBLICZNY TRANSPORT ZBIOROWY

- Dobrze funkcjonujący w mieście transport publiczny autobusowy i kolejowy
- Dobra dostępność transportowa

USTALENIA DIAGNOZY – WYMIAR INSTYTUCJONALNY

WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ I Z PODMIOTAMI PUBLICZNYMI

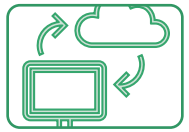
- Różnorodne formy współpracy miasta z mieszkańcami i z lokalnymi wspólnotami i instytucjami życia społecznego, w tym podmiotami prowadzącymi działalność o charakterze społecznym, kulturalnym, religijnym lub wspierającym integrację mieszkańców
- Przeciętny poziom współpracy władz miasta z mieszkańcami
- Rosnące wsparcie finansowe miasta dla organizacji pozarządowych
- Stała dobra współpraca z Parafią Św. Krzysztofa
- Różnorodne formy i obszary współpracy z innymi JST, w tym z gminami z metropolii warszawskiej oraz gminami Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów, którego inicjatorem w roku 2010 była Podkowa Leśna, a także Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo

ZASOBY GMINNE (W TYM FINANSE GMINNE)

- Odpowiednie zasoby ludzkie dla prowadzenia działań miasta
- Odpowiednie zasoby kompetencyjne dla prowadzenia działań bieżących miasta
- Stabilna sytuacja finansowa miasta
- Obniżająca się nieznacznie samodzielność finansowa miasta
- Monostruktura dochodowa miasta
- Utrzymująca się na stałym poziomie zdolność finansowania rozwoju
- Stabilny zasób nieruchomości gminnych
- Niewystarczające zasoby nieruchomości lokalowych przeznaczonych do działalności powodującą integrację społeczną
- Niewielki zasób gminnych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i brak terenów inwestycyjnych
- Rosnący, ale wymagający modernizacji zasób mieszkaniowy
- Ograniczone możliwości rozwoju infrastruktury technicznej
- Efektywne systemy wspierające świadczenia usług drogą elektroniczną, zintegrowane z systemem krajowym
- Ustalona struktura organizacyjna zapewniająca ciągłość działań miasta
- Wymagające aktualizacji dokumenty strategiczne kierunkujące działania miasta
- Efektywne systemy informowania społeczności lokalnej o usługach publicznych lub działaniach miasta

KLUCZOWE MEGATRENDY

Rysunek 3

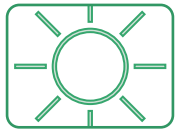
Przyspieszenie technologiczne
Rosnące tempo wdrażania nowych technologii, wpływa na wszystkie sektory życia społecznego i gospodarkę.

Postępująca urbanizacja
Ciągły wzrost liczby mieszkańców dużych miast rodzi presję urbanistyczną na obszary metropolitalne. Ekspansywny rozwój zabudowy i infrastruktury stanowi wyzwanie dla planowania przestrzennego, ochrony środowiska i jakości życia.

Rosnące zapotrzebowanie na energię
Systematyczny wzrost zużycia energii, wynikający z rozwoju technologicznego i społecznego stawia nowe wyzwania przed systemami energetycznymi.

Zanieczyszczenie środowiska i zmiany klimatu
Wzrastający, negatywny wpływ działalności człowieka, inwazyjnych gatunków zwierząt i roślin na ekosystemy prowadzi do degradacji środowiska naturalnego, ekstremalnych zjawisk pogodowych i globalnego ocieplenia.

Nasilające się migracje ludności
Wzrastający przepływ osób między krajami i regionami wpływa na strukturę demograficzną, rynek pracy i integrację społeczną.

Starzenie się społeczności
Rosnący udział osób starszych w strukturze demograficznej wpływa na systemy opieki zdrowotnej, rynek pracy, politykę społeczną i potrzeby infrastrukturalne.

Rosnąca polaryzacja społeczna
Pogłębiające się różnice społeczne, kulturowe i polityczne między grupami społecznymi prowadzą do napięć społecznych, spadku zaufania i osłabienia spójności społecznej.

KLUCZOWE LOKALNE CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

Rysunek 4

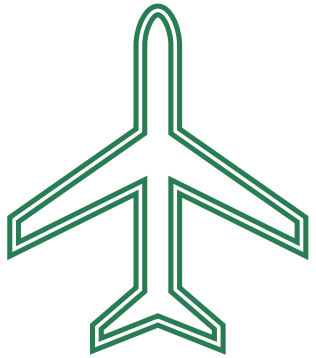

Rozwój metropolii warszawskiej

może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności miasta jako miejsca do życia dzięki bliskości stolicy, dobrej dostępności komunikacyjnej oraz rosnącemu zapotrzebowaniu na miejsce zamieszkania o wysokiej jakości społecznej, technicznej i środowiskowej.
Jednocześnie może to powodować presję urbanizacyjną, wzrost cen nieruchomości oraz stopniową zmianę charakteru miasta-ogrodu na bardziej zurbanizowany i funkcjonalny obszar podmiejski.

Budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK)

może wpłynąć na miasto szczególnie w kontekście bliskości nowych węzłów transportowych. Jednocześnie może to wiązać się z większą presją inwestycyjną, intensyfikacją ruchu oraz ryzykiem utraty części walorów krajobrazowych i charakteru miasta-ogrodu.

WNIOSKI Z DIAGNOZY. WYZWANIA STRATEGICZNE

Wyzwania strategiczne to kluczowe problemy, napięcia lub procesy zmian, które mają istotny wpływ na przyszłość miasta i wymagają świadomej, długofalowej odpowiedzi.

Są sformułowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, klimatyczno-środowiskowej i przestrzennej miasta (wewnętrznej i zewnętrznej), potrzeb mieszkańców, trendów oraz potencjalnych szans i zagrożeń, które mogą wpłynąć na rozwój miasta.

Odpowiedź na wyzwania strategiczne (problemy i potrzeby) jest niezbędnym elementem planowania strategicznego. Programowa i planistyczna jakość tej odpowiedzi oraz właściwe dopasowanie decyzyjno-organizacyjne systemu wdrażania i strategicznego zarządzania znacząco zwiększa prawdopodobieństwo osiągnięcia celów aspiracyjnych i odpornościowych miasta, wyrażonych w wizji oraz celach strategicznych i kierunkach działań.

Lista wyzwań jest zobrazowana Rysunkiem 5.

WYZWANIA STRATEGICZNE DLA PODKOWY LEŚNEJ

Rysunek 5

Zachowanie aktywności, równowagi demograficznej i międzypokoleniowej wspólnoty

Starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych rodzin, zagrożenia dla spójności społecznej, brak dostępnych mieszkań oraz ograniczona oferta usług i przestrzeni dla różnych grup wiekowych.

Ochrona ładu przestrzennego i dziedzictwa miasta-ogrodu

Presja inwestycyjna zakłócająca spójność urbanistyczną oraz ideę miasta-ogrodu.

Zachowanie środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu

Degradacja zieleni, problem retencji wód i jakości powietrza, zagrażająca odporności środowiskowej miasta.

Wzmocnienie zdolności finansowej

Wysokie oczekiwania jakościowe przy niskiej dywersyfikacji dochodów własnych oraz ograniczone możliwości inwestycyjne miasta.

Zarządzanie złożonością i zmianą – potrzeba nowoczesnego i otwartego rządzenia

Niedostatki systemowej zdolności do współpracy, partycypacji, szybkiego reagowania na zmiany i angażowania mieszkańców.

Przeciwdziałanie negatywnej presji zewnętrznej i wzmocnienie współpracy międzygminnej

Potencjalne skutki budowy i funkcjonowania CPK, ekspansji metropolitalnej i braku zintegrowanego planowania ponadlokalnego z sąsiadami.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

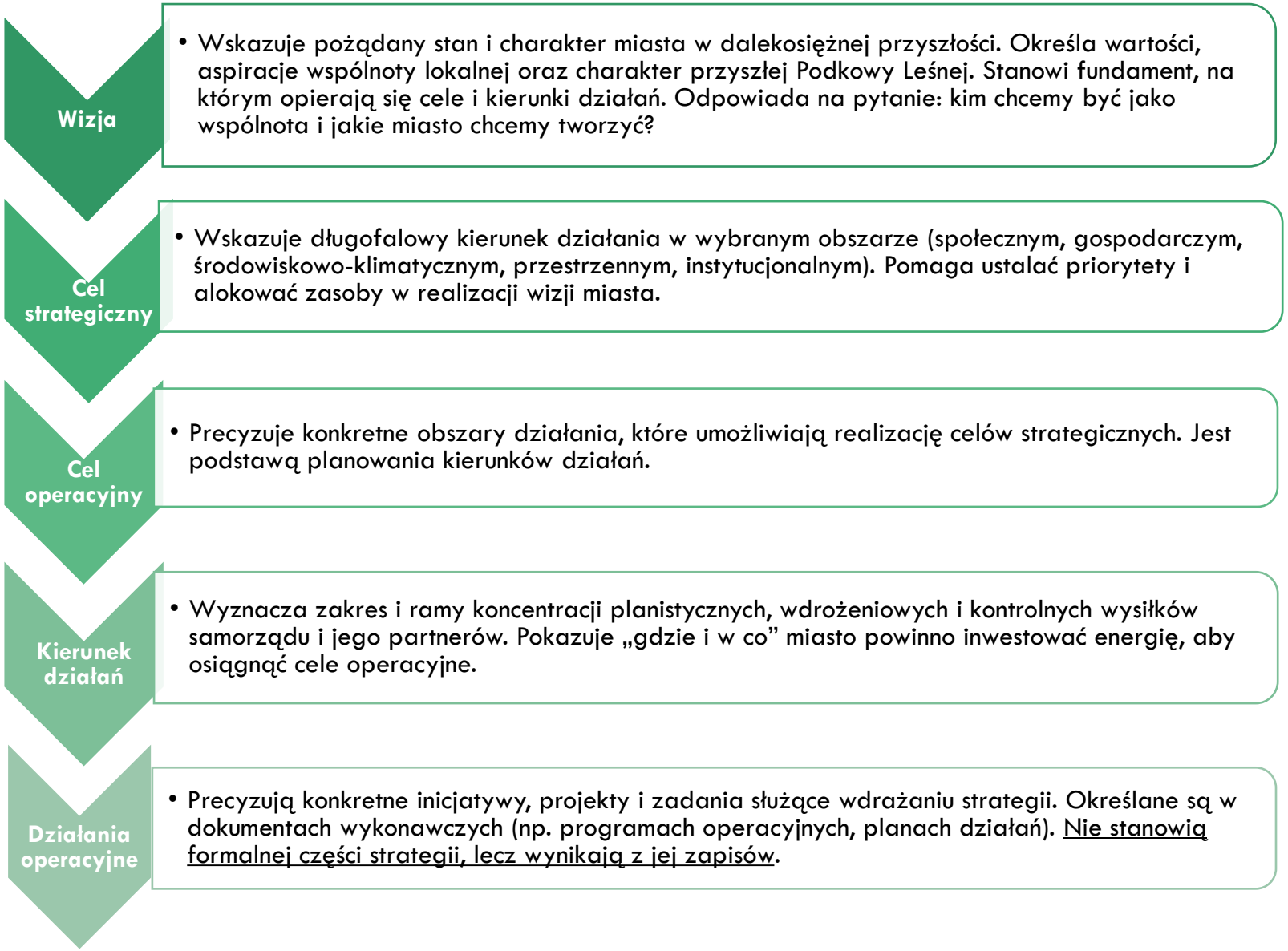
Rozdział opisuje wizję, cele strategiczne i operacyjne Podkowy Leśnej w wymiarze społecznym, gospodarczym, klimatyczno-środowiskowym, przestrzennym oraz instytucjonalnym; kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów; oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

PORZĄDEK LOGICZNY STRATEGII

Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz określone w oparciu o nią wyzwania strategiczne stanowią podstawę dla formułowania wizji, celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań.

Porządek logiczny strategii, tj. hierarchię i powiązania między wskazanymi wyżej elementami strategii rozwoju miasta prezentuje Rysunek 6.

Rysunek 6

WIZJA I MODEL STRATEGII PODKOWY LEŚNEJ - ZAŁOŻENIA

Strategia Podkowy Leśnej łączy wzrost organiczny, wzrost odporności* oraz elastyczności adaptacyjnej wspólnoty miejskiej.

Taka strategia:

- nie promuje rozwoju jako wzrostu w ujęciu ilościowym, lecz utrzymanie/ stabilne podnoszenie jakości życia, równowagi środowiskowej, z poszanowaniem zasobów i dziedzictwa,
- jest oparta na zarządzaniu ryzykiem i długofalową odpornością (np. społeczną, klimatyczną, infrastrukturalną, instytucjonalną),
- jest przestrzenią wspólnego zarządzania – z udziałem różnych środowisk i grup mieszkańców, oraz instytucji lokalnych,
- opiera się na współpracy i koegzystencji z gminami sąsiednimi, w tym w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów (PTO) oraz metropolii warszawskiej.

*) Odporność miasta to zdolność do przygotowania się, przetrwania, adaptacji, odbudowy oraz utrzymania długoterminowej zdolności rozwojowej w obliczu różnego rodzaju kryzysów i zakłóceń (nagłych lub chronicznych).

WIZJA MIASTA PODKOWA LEŚNA 2060

My, społeczność mieszkańców Podkowy Leśnej, przyjmujemy poniższą deklarację wizji miasta, z szacunkiem dla różnorodności, wrażliwości i przekonań każdego mieszkańca. Zarówno ci z nas, którzy są zakorzenieni w chrześcijańskim dziedzictwie kulturowym i historycznym naszego miasta, jak i ci z nas, którzy wywodzą tożsamość naszej społeczności i tradycje miasta ogrodu z innych humanistycznych źródeł – świadomi wartości takich jak: solidarność, odpowiedzialność i troska o dobro wspólne – chcemy budować przyszłość Podkowy Leśnej w duchu otwartości i wzajemnego szacunku. Te uniwersalne wartości, obecne w kulturze naszego miasta, stanowią punkt odniesienia i źródło inspiracji dla naszej wspólnoty."

Jesteśmy wyjątkową wspólnotą mieszkańców, która łączy swoje historyczne dziedzictwo, unikalny układ urbanistyczny i bogactwo przyrody z nowoczesnym, inteligentnie zarządzanym miastem-ogrodem. Jesteśmy miastem wysokiej jakości życia, aktywności społecznej i solidarności międzypokoleniowej – bezpiecznym, ekologicznym i dbającym o przestrzeń.

Wzrastamy poprzez budowanie odporności, wzmacnianie kapitału społecznego i lokalnej tożsamości; poprzez rozwój nowoczesnej, przyjaznej środowisku infrastruktury oraz dzięki harmonijnej współpracy z otoczeniem.

Świadomie kształtujemy swoją politykę demograficzną, wiążąc ją z doskonaleniem usług publicznych, aby przyciągać młode rodziny, wspierać różnorodność pokoleniową i przeciwdziałać depopulacji.

Wizja Podkowy Leśnej oparta jest o 4 filary – społeczny, klimatyczno-środowiskowy, przestrzenny i instytucjonalny.

WIZJA PODKOWY LEŚNEJ – FILAR SPOŁECZNY

Tożsamość - Dziedzictwo - Wspólnota - Współpraca

- Chronimy historyczny charakter miasta, architektury i układu urbanistycznego.
- Podtrzymujemy tradycję jako źródło budowania tożsamości i atrakcyjności miasta.
- Jesteśmy miastem aktywnych i zaangażowanych obywateli, wspólnie kształtujących rozwój swojej lokalnej republiki (co wiąże się z utrzymaniem i regeneracją lokalnego kapitału społecznego, otwartego rządzenia, w powiązaniu z zarządzaniem ryzykiem erozji kapitału społecznego i wyczerpywania zaangażowania obywatelskiego).
- Jesteśmy miastem silnych, twórczych więzi społecznych, kultury rozwijanej w duchu miasta-ogrodu, nowoczesnej, przyjaznej edukacji oraz rekreacji bliskiej naturze.
- Jesteśmy miastem wielopokoleniowym dla rodzin, osób starszych, dzieci i młodzieży, w tym także młodych profesjonalistów, w pełni wyposażonym w niezbędną infrastrukturą usług społecznych, komunalnych oraz administracyjnych, czynnie i adekwatnie odpowiadającym na potrzeby różnych grup mieszkańców, takie w wymiarze rozwoju talentów, zamiłowań, zdrowia fizycznego i psychicznego.
- Wzmacniamy markę „Podkowa Leśna – miasto-ogrodów” w Polsce i Europie.

WIZJA PODKOWY LEŚNEJ – FILAR ŚRODOWISKOWY

Ekologia i Zielone Miasto-Ogród

- Chronimy i rozwijamy zieleń, parki i rezerwaty przyrody, jako unikalne zasoby materialne naszej tożsamości historyczno-urbanistycznej.
- Inteligentnie zarządzamy zasobami naturalnymi, wzmacniając samowystarczalność energetyczną, gospodarkę i retencję wodną.
- Adaptujemy się do zmian klimatu, w tym chroniąc się przed suszą i skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych.
- Dbamy o ekologiczną modernizację budownictwa przy zachowaniu unikalnego charakteru willowego miasta.
- Utrzymujemy i rozwijamy ideę miasta spokojnego, bezpiecznego i odpornego na kryzysy.

WIZJA PODKOWY LEŚNEJ – FILAR PRZESTRZENNY

Spójna i Estetyczna Urbanistyka

- Naszym priorytetem jest zachowanie historycznego układu urbanistycznego, ochrona: charakterystycznych przestrzeni ulicznych, ciągów zieleni; parków i skwerów.
- Zachowujemy spójność krajobrazową i chronimy enklawy przyrodniczo-krajobrazowe.
- Dbamy o wysoki poziom ładu przestrzennego, o urbanistykę i architekturę, zgodną z ideą miasta-ogrodu.
- Systematycznie rewitalizujemy przestrzenie publiczne.
- Określamy nowe funkcje przestrzenne w odpowiedzi na potrzeby (np. integracja peryferyjnych terenów miasta).
- Troszczymy się o zrównoważony układ transportowy z priorytetem dla ruchu pieszego, rowerowego i ekologicznej komunikacji publicznej.

WIZJA PODKOWY LEŚNEJ – FILAR INSTYTUCJONALNY

Innowacyjne Gospodarowanie Lokalne

- Wykorzystujemy technologie do zarządzania przestrzenią miejską i usługami (*smart, slow city*).
- Dbamy o samowystarczalność finansowania rozwoju miasta (infrastruktury; zakresu, jakości, dostępności usług społecznych, komunalnych i administracyjnych).
- Dbamy o rozwój lokalnej przedsiębiorczości opartej na marce Podkowy Leśnej, kapitale intelektualnym, kulturze, rzemiośle, usługach przyjaznych mieszkańcom (galerie sztuki, kawiarnie artystyczne, usługi integracyjne).
- Rozwijamy ukierunkowaną strategicznie współpracę z gminami sąsiednimi, w tym z PTO i metropolią warszawską, ale także z CPK i gminami leżącymi w strefie oddziaływania CPK – przy jednoczesnym zachowaniu autonomii i tożsamości miasta.

PODSUMOWANIE PRZESŁANEK DEKLARACJI WIZJI

Idea i potencjał Podkowy Leśnej opierają się na dziedzictwie historycznym, kulturowym i przestrzennym, środowisku przyrodniczym, republikańskim wzorcu współżycia społecznego, rozumianego jako „wspólna troska o dobro wspólne". Podkowa Leśna jako miasto o unikalnym modelu osadniczym i ograniczonych zasobach, wymaga strategii, która pozwala:

- utrzymywać i wzmacniać lokalną specyfikę, dziedzictwo i tożsamość, chronić i rozwijać zasoby kulturowe,
- wzmacniać lokalne więzi społeczne i usługi publiczne,
- chronić i rozwijać zasoby przyrodnicze, m.in. poprzez zrównoważoną gospodarkę zielenią, wodą i przestrzenią oraz adaptację do zmian klimatu,
- rozwijać lokalną, nieuciążliwą przedsiębiorczość i usługi przyjazne mieszkańcom,
- skutecznie zarządzać ryzykiem; reagować elastycznie na zmienne uwarunkowania zewnętrzne – społeczne, środowiskowe, inwestycyjne, instytucjonalne,
- rozwijać partnerską współpracę z innymi podmiotami samorządowymi i życia publicznego.

CELE STRATEGICZNE PODKOWY LEŚNEJ

Cele strategiczne i operacyjne są odpowiedzią na te wyzwania (co chcemy osiągnąć, by im sprostać) oraz aspiracje mieszkańców.

Kierunki działań konkretyzują sposób reakcji (jak zamierzamy to osiągnąć).

Cele strategiczne i kierunki działań są planistycznym pomostem między zidentyfikowanymi wyzwaniami i aspiracjami mieszkańców a pożądaną wizją przyszłości miasta.

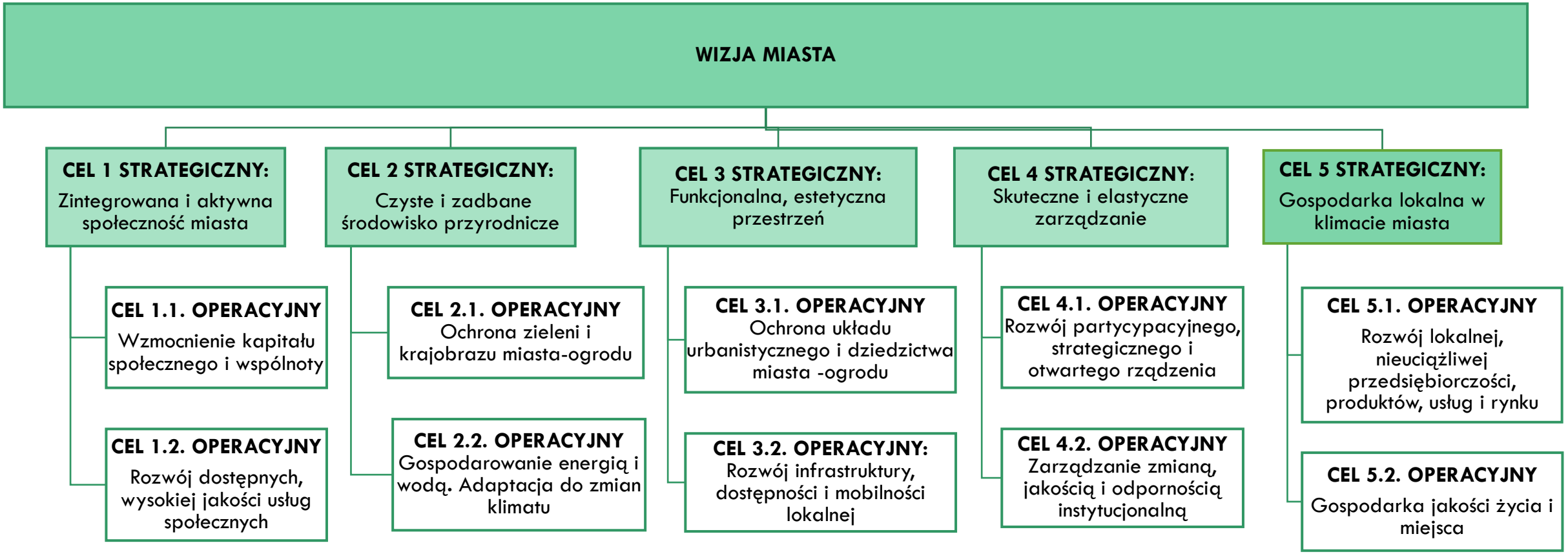
Zgodność celów i kierunków z modelem rozwoju opartym na odporności i elastyczności (*resilience*) oznacza, że nie są one jedynie odpowiedzią na krótkoterminowe potrzeby, ale również przygotowaniem miasta na wyzwania przyszłości – takie jak zmiany i kryzysy demograficzne, presja inwestycyjna, kryzysy klimatyczne czy rosnące oczekiwania wobec jakości życia.

Wszystkie cele i kierunki służą wartościom i misji miasta: wzmacniają tożsamość i dziedzictwo miasta ogrodu, sprzyjają spójności społecznej i aktywności obywatelskiej, chronią i wzmacniają środowisko naturalne, wspierają lokalną, drobną przedsiębiorczość, zarządzanie usługami, oraz pomagają budować relacje i powiązania zewnętrzne.

Tak więc są one narzędziem realizacji wizji, ale też mechanizmem utrwalania i rozwijania lokalnego modelu wzrostu, który łączy trwałość i stabilność z nowoczesnością.

STRUKTURA CELÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI WIZJI MIASTA

Rysunek 7

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE SPOŁECZNYM

Tabela 1

Cel operacyjny	Kierunki działań
1.1. Wzmocnienie kapitału społecznego i wspólnoty	❖ Edukacja obywatelska i zaangażowanie społeczne: – Tworzenie spójnej miejskiej polityki edukacyjno-kulturowej, zintegrowanej z celami społecznymi i przestrzennymi. – Rozwój oferty kultury i edukacji kulturowej jako przestrzeni integracji mieszkańców, dialogu i wspólnego działania, w tym międzypokoleniowego, budowania lokalnej tożsamości miasta–ogrodu i wspierania aktywności twórczej, we współpracy z instytucjami kultury, organizacjami społecznymi, środowiskami edukacyjnymi oraz gminami Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów. – Rozwój i koordynacja lokalnych programów edukacji obywatelskiej i aktywizacji społecznej – wzmacnianie wiedzy, kompetencji, współodpowiedzialności i zaufania między mieszkańcami. – Współpraca z lokalnymi wspólnotami, organizacjami, stowarzyszeniami oraz środowiskami religijnymi, w zakresie inicjatyw integrujących mieszkańców oraz wspierających budowę kapitału społecznego. – Wspieranie inicjatyw sąsiedzkich i działań wspólnotowych – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu, rozwój poczucia przynależności. ❖ Partnerstwo publiczno-społeczne i instytucjonalne formy dialogu społecznego: – Wprowadzenie i rozwój narzędzi aktywnego obywatelstwa, w tym aktualizacja i rozwój funkcjonujących rozwiązań (np. karta mieszkańca) oraz budowa wspólnego, stale aktualizowanego kalendarium inicjatyw i wydarzeń społecznych, kulturalnych i sportowych – również w partnerstwie gmin Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów. – Reaktywacja budżetu obywatelskiego i jego prawidłowa, zgodna z regulaminem, realizacja. – Powołanie lokalnych ciał dialogu i partnerstwa (np. Rada Seniorów, Rada Młodzieżowa). – Rozwój programów usług społecznych opartych na współpracy trójsektorowej – samorząd, organizacje lokalne, mieszkańcy. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE SPOŁECZNYM – C.D.

Tabela 2

Cel operacyjny	Kierunki działań
1.2. Rozwój dostępnych, wysokiej jakości usług społecznych	❖ Usługi edukacyjne, opiekuńcze i zdrowotne: – Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla wszystkich grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych i niesamodzielnych. – Rozwój oferty wsparcia dla osób 60+ i osób niesamodzielnych – w tym: centrum aktywności senioralnej, usługi środowiskowe, programy międzypokoleniowe. – Wspieranie młodych rodzin – rozwój elastycznych form opieki dziennej oraz wspomaganie edukacji wczesnodziecięcej. – Rozwój edukacji i kultury dla młodzieży, z uwzględnieniem programów dla młodzieży uzdolnionej, będącej w trudnej sytuacji oraz zainteresowanej kompetencjami obywatelskimi i cyfrowymi. – Rozszerzanie oferty edukacyjnej o kompetencje przyszłości, w tym edukację klimatyczną, cyfrową, społeczną i kulturową, we współpracy szkół z instytucjami lokalnymi, ogólnopolskimi i organizacjami społecznymi. – Rozwój i modernizacja infrastruktury kultury oraz jej otoczenia jako kluczowych przestrzeni integracji społecznej, edukacji kulturowej i budowania tożsamości miasta-ogrodu, z zapewnieniem wysokich standardów dostępności, jakości i spójności przestrzennej. ❖ Rekreacja i warunki zdrowego życia: – Rozwój lokalnej oferty rekreacyjnej i sportowej, dostępnej dla różnych grup wiekowych i osób z ograniczoną mobilnością. – Tworzenie przyjaznego środowiska życia, poprzez ograniczanie uciążliwości takich jak hałas, zanieczyszczenie światłem, zapachowe i elektromagnetyczne. – Promocja zdrowego trybu życia – edukacja zdrowotna, kampanie społeczne, wydarzenia integrujące wokół aktywności fizycznej. – Rozwój modeli współpracy międzysektorowej (samorząd – NGO – mieszkańcy – prywatni usługodawcy). **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYM

Tabela 3

Cel operacyjny	Kierunki działań
2.1. Ochrona zieleni i krajobrazu miasta-ogrodu	❖ Ochrona i zarządzanie zasobami zieleni: – Zarządzanie zielenią w duchu ekologicznym i historycznym, w tym zachowanie i wzmacnianie struktury przyrodniczej (Las Młochowski, Leśny Park Miejski, enklawy zieleni, zadrzewienia przyuliczne). – Wprowadzenie zintegrowanego systemu monitorowania i ochrony zasobów przyrodniczych, obejmującego m.in. drzewa pomnikowe, aleje, oczka wodne. – Programy zadrzewienia i przeciwdziałania wycince drzew, w tym rozwój strategii zastępowalności drzew oraz współpraca z Lasami Państwowymi. ❖ Ograniczanie presji urbanizacyjnej i adaptacja przestrzeni: – Ograniczanie presji urbanizacyjnej na tereny przyrodnicze – poprzez narzędzia planistyczne, standardy lokalizacji i edukację urbanistyczną mieszkańców. – Wzmocnienie zasad ekourbanistyki w nowych inwestycjach – m.in. ograniczenie powierzchni utwardzonych, zielone dachy, chłodne dachy, zielone fasady. – Tworzenie lokalnych standardów proklimatycznych dla inwestorów i właścicieli nieruchomości. – Uporządkowanie gospodarki wodnej z naciskiem na retencję – działania przeciwdziałające „stepowieniu" i utracie wilgotności krajobrazu miejskiego. ❖ Edukacja ekologiczna i kultura środowiskowa: – Wdrożenie programów edukacyjnych i informacyjnych – we współpracy ze szkołami, organizacjami społecznymi, instytucjami eksperckimi. – Budowanie lokalnej kultury środowiskowej – promowanie wartości krajobrazu, powiązanie klimatu i wspólnoty, np. przez działania artystyczne, konkursy, spacery przyrodnicze. – Wdrożenie systemem zachęt do działań prośrodowiskowych (np. granty ekologiczne, konkursy na najlepszy ogród naturalny). – Stworzenie „Informatora ekosystemowego" i regulaminu dźwięku środowiskowego – jako elementy wiedzy i porządku środowiskowego (dot. hałasu, światła, zapachów, czystego powietrza). **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYM C.D.

Tabela 4

Cel operacyjny	Kierunki działań
2.2. Gospodarowanie energią i wodą. Adaptacja do zmian klimatu.	❖ Zarządzanie wodą i odporność ekosystemowa: – Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury: mała retencja, ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne, rowy infiltracyjne, magazynowanie wody opadowej na posesjach i budynkach publicznych. – Wspieranie rozwoju retencji opadowej – miejskie i indywidualne zbiorniki, wykorzystanie systemów rowów odwadniających. – Zwiększanie samowystarczalności wodnej: odzysk wody deszczowej, oszczędzanie zasobów wody pitnej, edukacja mieszkańców. – Modernizacja systemów odwodnienia przestrzeni i dróg publicznych – funkcje zatrzymywania i rozsączania wody. – Wdrożenie cyfrowego rejestru retencji – mapa i zarządzanie punktami zatrzymującymi wodę. – Rozwój zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych – ochrona przed hałasem, kurzem, nadmiernym nasłonecznieniem. ❖ Ochrona zasobów biologicznych i klimatyczna odporność miasta: – Ochrona powierzchni biologicznie czynnych oraz mikrosiedlisk – z zastosowaniem przyjaznych środowisku praktyk pielęgnacyjnych (np. ograniczenie usuwania liści, ochrona martwego drewna). – Budowanie odporności drzew na zmiany klimatu – dobór gatunków, pielęgnacja, eliminowanie czynników stresowych. – Rozwój bioróżnorodności, w tym tworzenie zachęt do utrzymywania ogrodów ekologicznych i zieleni przydomowej/przy budynkowej sprzyjającej naturze. – Rozwój lokalnych systemów chłodzenia miejskiego – przez cień, wodę, przewietrzanie i naturalną retencję. – Wzmacnianie jakości powietrza poprzez ograniczanie emisji i systematyczne monitorowanie jego stanu. – Działania edukacyjne na rzecz eko-zarządzania wodą, energią i zielenią – mieszkańcy jako partnerzy adaptacji. ❖ Gospodarka energią, odpadami i monitoring klimatyczny: – Promowanie efektywnych lokalnie źródeł energii: fotowoltaika na obiektach publicznych, magazyny energii. – Eliminacja ryzyka zrywania linii napowietrznych – modernizacja sieci, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego. – Opracowanie lokalnej strategii gospodarowania wodą i energią – z analizą ryzyk i scenariuszami adaptacyjnymi. – Prowadzenie cyklicznych analiz hydrologicznych i monitorowanie zasobów wodnych. – Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczanie odpadów zielonych (kompostowanie, kampanie edukacyjne). – Zwiększenie efektywności systemu odbioru odpadów. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE PRZESTRZENNYM

Tabela 5

Cel operacyjny	Kierunki działań
3.1. Ochrona układu urbanistycznego i dziedzictwa miasta - ogrodu	❖ Zachowanie tożsamości urbanistycznej i krajobrazowej: – Zachowanie historycznego planu urbanistycznego autorstwa Antoniego Jawornickiego oraz zasad parcelacji. – Utrzymanie niskiej intensywności zabudowy i charakterystycznych cech miasta-ogrodu (układy alei, wille ogrodowe, otwarte działki). – Ochrona terenów zielonych i leśnych przed presją inwestycyjną i komunikacyjną o wysokiej intensywności. – Ochrona zieleni urządzonej i dziedzictwa kulturowego związanego z krajobrazem i układami zieleni kompozycyjnej. – Ochrona enklaw krajobrazowych poprzez programy rewitalizacji zieleni. ❖ Zarządzanie przestrzenią zgodne z ideą miasta-ogrodu: – Przeciwdziałanie zabudowie niezgodnej z funkcją mieszkaniowo-ogrodową. – Ochrona estetyki miasta i porządkowanie przestrzeni publicznej. – Przeciwdziałanie fragmentacji krajobrazu przez rozdrobnioną zabudowę lub grodzenie. – Zachowanie i uczynienie czytelnymi osi widokowych, przestrzeni otwartych i układów kompozycyjnych zieleni. – Promowanie zrównoważonych standardów architektonicznych – niska kubatura, ekologia, integracja z zielenią. – Restrykcyjna kontrola nowych inwestycji, m.in. zgodności z estetyką, walorami krajobrazowymi i intensywnością zabudowy miasta-ogrodu. ❖ Współpraca, standardy i inwestycje wspierające ład przestrzenny: – Stworzenie Kodeksu Dobrych Praktyk Architektoniczno-Urbanistycznych – narzędzia dla inwestorów i mieszkańców. – Uporządkowanie przestrzeni wokół stacji WKD jako „centrum nowej mobilności”. – Wsparcie dla zielonych inwestycji w przestrzeniach wspólnych (np. ogrody deszczowe). – Integracja i rewitalizacja przestrzeni publicznych i zielonych jako przestrzeni wspólnotowych (place, skwery, woonerfy). – Współpraca z Brwinowem, Milanówkiem i Nadarzynem w zakresie koordynacji przestrzennej m.in. w obszarze PTO. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE PRZESTRZENNYM –C.D.

Tabela 6

Cel operacyjny	Kierunki działań
3.2. Rozwój infrastruktury, dostępności i mobilności lokalnej	❖ Ruch pieszy, rowerowy i przestrzenie integrujące: – Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej – modernizacja tras, zwiększanie ciągłości i bezpieczeństwa tras wewnątrz miasta oraz z sąsiednimi gminami. – Wprowadzenie priorytetu dla ruchu pieszego i rowerowego – estetyka, dostępność, bezpieczeństwo (np. wytyczne przestrzenne). – Inwestycje modernizacyjne w przestrzenie wspólne – parki, skwery, jako miejsca integracji i odpoczynku. – Wspieranie zielonej mobilności – miejsca odpoczynku, mała architektura, łączenie z zieloną infrastrukturą. – Wdrożenie systemu lokalnej informacji mobilnościowej (np. mapy piesze, trasy rowerowe, integracja z kalendarzem wydarzeń). ❖ Transport publiczny i współpraca ponadlokalna: – Wspieranie i dostosowanie transportu publicznego do potrzeb różnych grup społecznych. – Integracja z systemami transportowymi metropolii warszawskiej, w tym z WKD, Park&Ride, Bike&Ride. – Rozwój współpracy z gminami i podmiotami publicznymi – tworzenie wspólnej komunikacji publicznej i planowania transportowego. – Zwiększenie dostępności i elastyczności lokalnego transportu zbiorowego – np. transport na żądanie, usługi mikrobusowe. ❖ Organizacja ruchu i infrastruktura techniczna: – Modernizacja lokalnych dróg z ograniczeniem presji transportowej – preferencje dla komunikacji zbiorowej i mieszkańców. – Przejęcie lub współzarządzanie drogami, w celu poprawy bezpieczeństwa i ograniczenia ruchu tranzytowego. – Działania na rzecz zeroemisyjnego i niskoemisyjnego transportu lokalnego, także w formule partnerskiej. – Modernizacja sieci energetycznych i telekomunikacyjnych – zwiększenie bezpieczeństwa, estetyki i dostępności usług cyfrowych. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE INSTYTUCJONALNYM

Tabela 7

Cel operacyjny	Kierunki działań
4.1. Rozwój partycypacyjnego, strategicznego i otwartego rządzenia	❖ Budowa kultury współdecydowania i dialogu społecznego: – Wprowadzenie lokalnego standardu partycypacji i otwartego rządzenia – obejmującego m.in. zasady konsultacji, dostępu do informacji, reagowania na postulaty mieszkańców. – Rozwój narzędzi uczestnictwa społecznego: np. budżet obywatelski, panele deliberatywne, konsultacje, inicjatywy lokalne. – Wzmocnienie konstruktywnej roli mieszkańców jako współtwórców polityki lokalnej – nie tylko jako „odbiorców usług". – Rozwój programów edukacji obywatelskiej i cyfrowej, promujących świadome uczestnictwo we wspólnocie lokalnej. ❖ Strategiczne zarządzanie i współtworzenie polityk lokalnych: – Powołanie Zespołu Strategicznego jako forum koordynacji polityk miejskich i monitorowania strategii. – Rozwój lokalnych polityk sektorowych (np. polityki klimatyczne, mieszkaniowe, senioralne) tworzonych partycypacyjnie. – Współprojektowanie przestrzeni publicznych z mieszkańcami – zgodnie z zasadami miasta kompaktowego i zielonego. ❖ Nowoczesne, otwarte i cyfrowe rządzenie: – Uruchomienie platformy cyfrowej „Podkowa Leśna 24/7" – zintegrowanej z komunikacją, usługami i partycypacją. – Zapewnienie otwartego dostępu do danych publicznych i wskaźników realizacji strategii. – Rozwój systemów informacji miejskiej wspierających zaangażowanie obywatelskie i monitorowanie usług. – Rozwój programu rozwoju kompetencji kadr w zakresie komunikacji i współpracy. ❖ Partnerstwa i współpraca międzysektorowa: – Tworzenie partnerstw z organizacjami społecznymi, instytucjami naukowymi, biznesem, sąsiednimi JST (w tym w ramach PTO). – Aktywne uczestnictwo Podkowy Leśnej w strukturach metropolitalnych i regionalnych. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE INSTYTUCJONALNYM – C.D.

Cel operacyjny	Kierunki działań Tabela 8
4.2. Zarządzanie zmianą, jakością i odpornością instytucjonalną	❖ Systemowe zarządzanie zmianą i ryzykiem: – Rozwój systemu zarządzania ryzykiem strategicznym – obejmującego ryzyka klimatyczne, infrastrukturalne, społeczne, instytucjonalne, w oparciu o standardy kontroli zarządczej. – Opracowanie i wdrożenie Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu (MPA) oraz powołanie Zespołu ds. klimatu i przyrody jako ciała doradczego burmistrza miasta. – Rozwój kompetencji pracowników urzędu i jednostek organizacyjnych w zakresie innowacyjności, komunikacji wewnątrzorganizacyjnej i myślenia systemowego. ❖ Odporność usług i infrastruktury publicznej: – Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego: zdrowotnego, energetycznego, informacyjnego, żywnościowego, transportowego. – Doskonalenie systemów reagowania na zagrożenia i wdrożenie szkoleń z zakresu odporności i bezpieczeństwa (dla pracowników i mieszkańców). – Współdziałanie z organami i podmiotami odpowiadających za bezpieczeństwo, zarządzanie kryzysowe, ochronę ludności i obronę cywilną. ❖ Zarządzanie jakością usług publicznych: – Rozwój systemu monitorowania jakości życia mieszkańców i usług społecznych – w tym wskaźników i badań satysfakcji. Systematyczne badania potrzeb mieszkańców, mapowania luk usługowych i bieżące dostosowywanie usług do zmian demograficznych, środowiskowych i technologicznych. – Rozwój inteligentnych systemów zarządzania usługami i infrastrukturą gminną – np. cyfryzacja procesów, integracja danych, narzędzia predykcyjne. – Wdrażanie standardów jakości usług komunalnych, społecznych i administracyjnych – z uwzględnieniem potrzeb różnych grup mieszkańców. ❖ Współdzielone zarządzanie i efektywność finansowa: – Rozwój współpracy z innymi JST i partnerami lokalnymi w celu wspólnego świadczenia usług (np. edukacyjnych, opiekuńczych, zdrowotnych, transportowych, związanych z bezpieczeństwem). – Analiza i rozwój zasobów miejskich (aktywa, nieruchomości, instytucje) – dla zwiększenia efektywności ich wykorzystania. – Zapewnienie długofalowej samowystarczalności finansowej miasta – optymalizacja inwestycji, usług i pozyskiwania środków zewnętrznych. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE GOSPODARCZYM

Tabela 9

Cel operacyjny	Kierunki działań
5.1. Rozwój lokalnej, nieuciążliwej przedsiębiorczości, produktów, usług i rynku	❖ Wsparcie kompetencyjne i instytucjonalne dla lokalnych przedsiębiorców: – Rozwój lokalnego programu wspierania przedsiębiorczości – mikrogranty, konkursy, doradztwo, inkubacja pomysłów. – Edukacja i doradztwo dla mikroprzedsiębiorstw – warsztaty, konsultacje, poradnictwo prawno-finansowe. – Programy edukacyjne i partnerskie z uczelniami oraz instytucjami innowacji – np. „laboratoria miejskie", kształcenie dualne. – Współpraca z JST, organizacjami lokalnymi i szkołami zawodowymi – budowanie systemu lokalnych usług, mentoring, praktyki. ❖ Rozwój lokalnej oferty usługowej i produkcyjnej: – Wspieranie mikrofirm i rodzinnych biznesów – w obszarach takich jak:zdrowie, rękodzieło, kultura, edukacja. – Rozwój usług sąsiedzkich i rodzinnych – np. opieka, naprawy, transport lokalny. – Zachęty dla przedsiębiorstw społecznych i inicjatyw opartych na technologiach społecznych – np. aplikacje edukacyjne, platformy sąsiedzkie. – Ułatwienie formalności przy zakładaniu działalności – np. lokalny przewodnik przedsiębiorcy, e-konsultacje. – Tworzenie mapy zasobów (lokale, kompetencje, pomysły). ❖ Rozwój infrastruktury i warunków dla lokalnego biznesu: – Ułatwienie dostępu do lokali użytkowych, przestrzeni coworkingowych i wspólnych przestrzeni pracy. – Powołanie lokalnego ciała doradczego ds. rozwoju gospodarczego – z udziałem przedsiębiorców, organizacji lokalnych i ekspertów. – Rozwój usług i inicjatyw gospodarczych m.in. w ramach PTO (Brwinów, Milanówek; Nadarzyn) – wspólne targi, sieciowanie, zamówienia publiczne. ❖ Promocja i rynek produktów i usług z Podkowy, w tym: – tworzenie i promocja marki lokalnej „z Podkowy" – certyfikaty jakości, mapy usług, identyfikacja wizualna. – wzmacnianie lokalnych rynków (np. targi, jarmarki, kiermasze tematyczne) – jako miejsce spotkań i sprzedaży. – promocja lokalnych produktów i usług w regionie – przez wydarzenia, platformy online, partnerstwa z sektorem kreatywnym. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W WYMIARZE GOSPODARCZYM – C.D.

Tabela 10

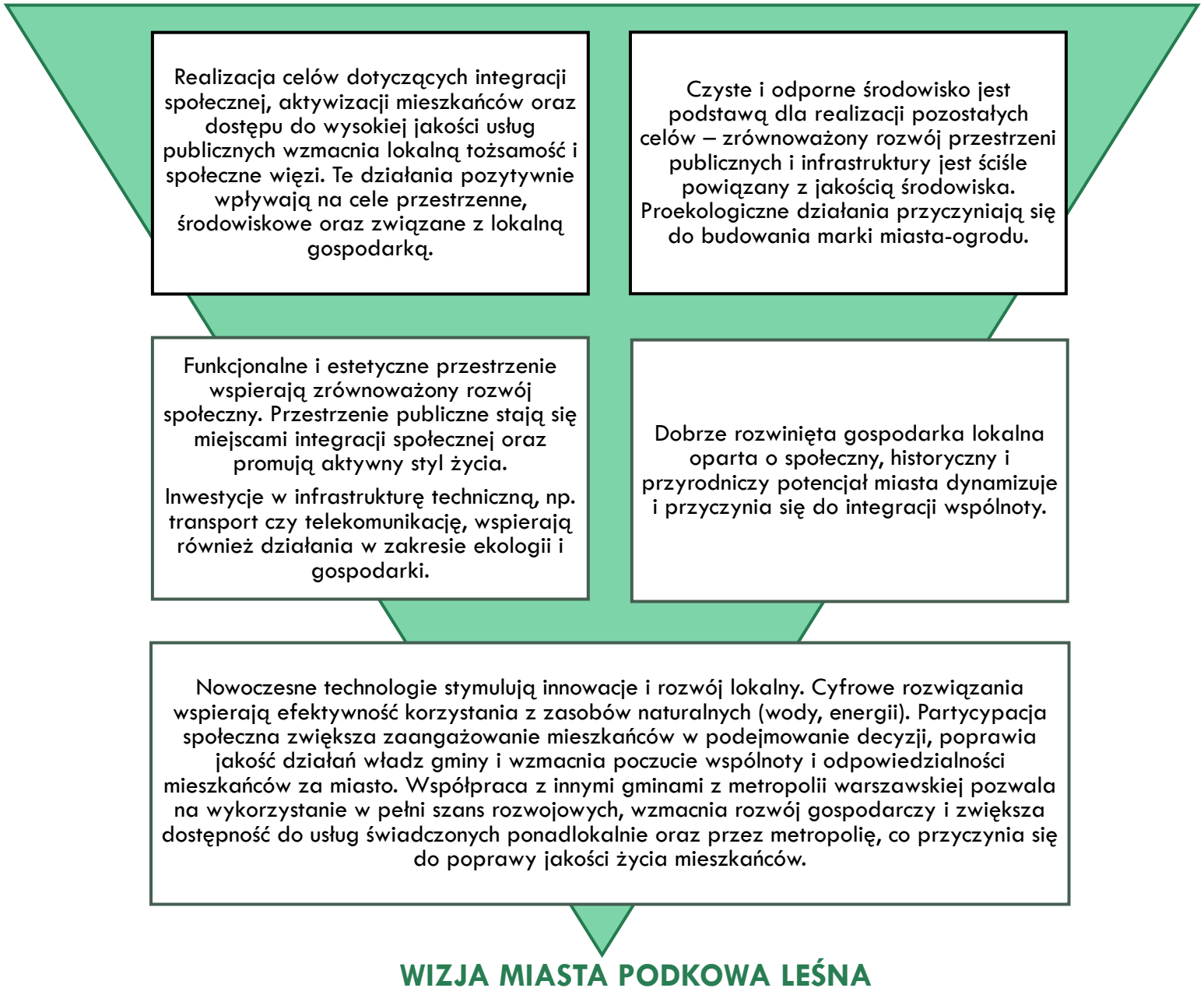
Cel operacyjny	Kierunki działań
5.2. Gospodarka jakości życia i miejsca.	❖ Rozwój usług zgodnych z ideą miasta-ogrodu: – Wzmacnianie form działalności gospodarczej zgodnych z tożsamością Podkowy Leśnej, podnoszących jakość codziennego życia mieszkańców, tworzących ekologiczną, etyczną i lokalną ofertę usług, zgodnych z harmonią przestrzenną i środowiskową miasta. – Wspieranie działalności zgodnej z charakterem miasta-ogrodu, tj. usług nieuciążliwych środowiskowo, estetycznych, opartych na lokalności i relacjach społecznych. – Rozwój oferty usług czasu wolnego, kultury, zdrowia i edukacji, w tym wydarzeń wspierających gospodarkę lokalną i tożsamość miasta. ❖ Promocja etycznej, ekologicznej i zrównoważonej gospodarki, w tym: – Promocja usług i produktów zgodnych z ideą slow city, fair trade i zielonej gospodarki, np. rzemiosła i usług sąsiedzkich. – Rozwijanie i wspieranie „zielonego biznesu" – usług i firm związanych z: edukacją ekologiczną, architekturą krajobrazu, retencją wody, energią odnawialną, zielonymi technologiami. ❖ Wzmacnianie lokalnej marki i tożsamości miejsca, w tym: – Wzmocnienie marki „Podkowa Leśna – miasto-ogrodów" i „miasto kultury" – jako nośników promocji dla lokalnych usług i produktów. – Zintegrowane działania promocyjne – np. wydarzenia tematyczne, certyfikaty jakości „usług z Podkowy", mapa firm wpisujących się w tożsamość miasta. **i inne kierunki działania służące realizacji tego celu.**

KOMPLEMENTARNOŚĆ CELÓW STRATEGICZNYCH

Każdy z celów strategicznych wspiera realizację pozostałych, co zapewnia spójność i efektywność w realizacji wizji miasta.

Dzięki wzajemnemu uzupełnianiu i systemowemu wzmacnianiu się celów w obszarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, klimatyczno-środowiskowym i instytucjonalnym wzmacniana jest strategiczna skuteczność działań zarządczych i realizacyjnych (Rysunek 8).

Rysunek 8

REZULTATY STRATEGII I WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

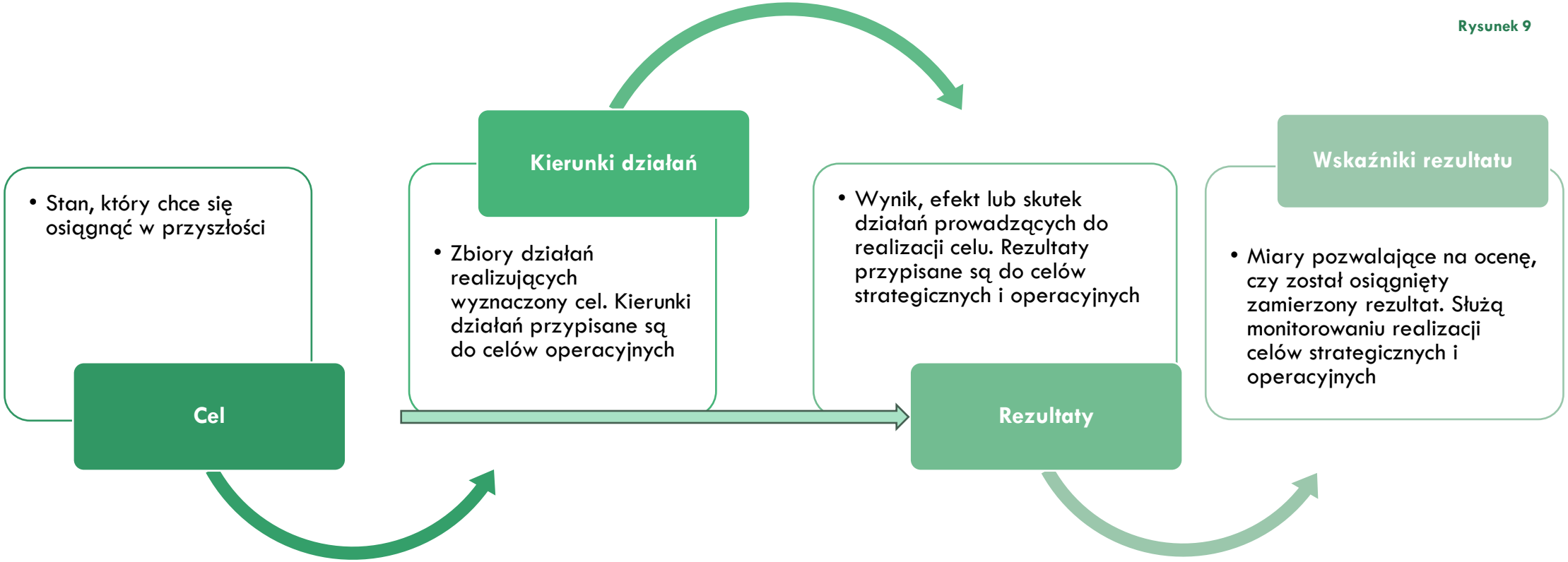
Rozdział przedstawia oczekiwane rezultaty realizacji strategii, zestaw wskaźników służących do ich mierzenia oraz system monitoringu i ewaluacji umożliwiający bieżącą ocenę postępów i skuteczności działań.

REZULTATY I WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Strategia rozwoju miasta wskazuje rezultaty działań strategicznych w wymiarach: społecznym, gospodarczym, klimatyczno-środowiskowym, przestrzennym oraz instytucjonalnym.

Relacje między celami, kierunkami działań, rezultatami i wskaźnikami ich osiągnięcia prezentuje Rysunek 9.

Rysunek 9

SYSTEM WSKAŹNIKÓW

System wskaźników realizacji strategii rozwoju Podkowy Leśnej opierać się będzie na logicznym powiązaniu pomiędzy:

a) wskaźnikami rezultatu dla realizacji celów operacyjnych

b) syntetycznymi wskaźnikami rezultatu dla realizacji celów strategicznych

System pozwoli na zmierzenie ocenę realnego wpływu działań podejmowanych dla realizacji strategii na życie mieszkańców i harmonijny rozwój miasta zgodnie z przyjętą wizją rozwoju.

W schemacie systemu wskaźników (Rysunek 10) wskazano również poziom działań. Postęp w realizacji działań (zadań bieżących i projektów) nie będzie monitorowany w ramach strategii (bo nie dotyczy on rezultatów).

Rysunek 10

Poziom działań – wskaźniki produktu
Poziom działań (zadań bieżących i projektów) nie podlega badaniu w ramach monitorowania strategii.

Poziom celów operacyjnych – wskaźniki rezultatu bezpośredniego
Zsumowane będą efekty zadań bieżących i projektów na celów operacyjnych

Poziom celów strategicznych – wskaźniki rezultatu w wymiarze: społecznym, przestrzennym, klimatyczno-środowiskowym, gospodarczym, instytucjonalnym
Zsumowane będą efekty (rezultaty) grup celów operacyjnych.

REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW SPOŁECZNYCH

Tabela 11

CEL	REZULTAT	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	PLANOWANA ZMIANA	ŹRODŁO DANYCH	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA
1. Zintegrowana i aktywna społeczność miasta	**Utrzymana atrakcyjność osiedleńcza miasta**	**Saldo migracji**	**os.**	**Stabilizacja**	**Ewidencja urzędu miasta**	**Raz na dwa lata**
		Liczba mieszkańców miasta	**os.**	**Stabilizacja**	**Ewidencja urzędu miasta**	**Raz na dwa lata**
1.1. Wzmocnienie kapitału społecznego i wspólnoty	Wzmocnione więzi społeczne i większa aktywność obywatelska	Liczba zrealizowanych przez miasto inicjatyw społecznych (stowarzyszeń, grup nieformalnych, mieszkańców)	szt.	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta, instytucji kultury	Raz na rok
		Liczba wydarzeń integracyjnych i kulturalnych	szt.	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta, instytucji kultury	Raz na rok
1.2. Rozwój dostępnych, wysokiej jakości usług społecznych	Lepsza dostępność i wyższa jakość usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowych	Odsetek mieszkańców korzystających z oferty instytucji miejskich	%	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta, instytucji kultury	Raz na rok
		Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających jakość usług społecznych	%	Wzrost	Badania opinii mieszkańców	Raz na rok

REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYCH

Tabela 12

CEL	REZULTAT	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	PLANOWANA ZMIANA	ŻRODŁO DANYCH	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA
2. Czyste i zadbane środowisko przyrodnicze	**Zwiększona bioróżnorodność i lepsza jakość powietrza w mieście**	**Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni miasta**	%	**Wzrost**	**Ewidencja urzędu miasta, pomiary – dane ze stacji pomiarowych**	**Raz na dwa lata**
		Średnia jakość powietrza (poziom PM10/PM2,5)	**gm/m3**	**Spadek**		
2.1. Ochrona zieleni i krajobrazu miasta-ogrodu	Ochrona i rozwój zieleni oraz aktywizacja mieszkańców wokół ekologii	Liczba inicjatyw ekologicznych miasta	%	Wzrost	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok
		Powierzchnia terenów zielonych (lasy, tereny zieleni)	ha	Stabilizacja	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok
		Liczba nowo posadzonych drzew	szt.	Wzrost	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok
2.2. Gospodarowanie energią i wodą. Adaptacja do zmian klimatu	Wyższa efektywność energetyczna i większy udział OZE oraz lepsze gospodarowanie wodą	Udział OZE w zużyciu energii w obiektach publicznych	%	Wzrost	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok
		Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	Wzrost	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok
		Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych zbiorników retencyjnych/ogrodów deszczowych	ha	Wzrost	Ewidencja urzędu miasta	Raz na rok

REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW PRZESTRZENNYCH

Tabela 13

CEL 3. Funkcjonalna, estetyczna przestrzeń	REZULTAT	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	PLANOWANA ZMIANA	ŻRODŁO DANYCH	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA
3.1. Ochrona układu urbanistycznego i dziedzictwa miasta -ogrodu	Zachowany układ urbanistyczny miasta-ogrodu oraz większa świadomość mieszkańców dotycząca jego wartości.	Odsetek obszarów miasta zachowujących historyczny układ parcelacyjny i kompozycję przestrzenną	%	Stabilizacja	Ewidencje urzędu miasta	Raz na rok
3.2. Rozwój infrastruktury, dostępności i mobilności lokalnej	Zwiększona dostępność i bezpieczeństwo ruchu pieszo-rowerowego oraz funkcjonalne przestrzenie publiczne	Liczba przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców zmodernizowanych lub zrewitalizowanych	szt.	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta	Raz na rok
		Długość sieci tras pieszych i tras rowerowych spełniających standardy bezpieczeństwa i dostępności	km	Wzrost	Raporty z modernizacji tras i raporty inwestycyjne	Raz na rok

REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW INSTYTUCJONALNYCH

Tabela 14

CEL 4. Skuteczne i elastyczne zarządzanie	REZULTAT	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	PLANOWANA ZMIANA	ŻRODŁO DANYCH	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA
4.1. Rozwój partycypacyjnego, strategicznego i otwartego rządzenia	Większe aktywne uczestnictwo mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz rozwój otwartego i cyfrowego rządzenia	Odsetek mieszkańców uczestniczących w działaniach partycypacyjnych organizowanych przez miasto	%	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta	Raz na rok
		Poziom satysfakcji mieszkańców z jakości dialogu społecznego i dostępności informacji	% opinii pozytywnych	Wzrost	Opinie mieszkańców	Bieżąca
4.2. Zarządzanie zmianą, jakością i odpornością instytucjonalną	Zintegrowany i odporny system zarządzania zwiększający bezpieczeństwo, elastyczność oraz skuteczność działań władz miasta.	Liczba usług publicznych objętych monitorowaniem jakości i dostępności	szt.	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta	Raz na rok
		Liczba planów operacyjnych i inwestycyjnych uwzględniających analizę ryzyka	szt.	Wzrost	Ewidencje urzędu miasta	Raz na rok
		Liczba działań edukacyjnych poprawiających kompetencje pracowników w zakresie zarządzania ryzykiem, odporności usług i myślenia systemowego	szt.	Wzrost	Listy obecności, dokumentacja szkoleń	Raz na rok

REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW GOSPODARCZYCH

Tabela. 15

CEL	REZULTAT	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY	PLANOWANA ZMIANA	ŹRODŁO DANYCH	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA
5. Gospodarka lokalna w klimacie miasta	**Stabilny rozwój lokalnej gospodarki usługowej**	**Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców**	%	**Stabilizacja**	**Bank Danych Lokalnych (GUS)**	**Raz na dwa lata**
		Udział sektora usług w gospodarce miasta	%	**Stabilizacja**	**Ewidencja miasta**	
5.1. Rozwój lokalnej, drobnej przedsiębior-czości, produktów, usług i rynku	Większa liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i lepsze wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	szt.	Wzrost	Rejestr działalności gospodarczej	Raz na rok
		Liczba inicjatyw mających na celu wspieranie przedsiębiorców	szt.	Wzrost	Ewidencje miasta	Raz na rok
5.2. Gospodarka jakości życia i miejsca	Rozwinięta oferta zrównoważonych usług wspierająca charakter miasta-ogrodu oraz tożsamość Podkowy Leśnej.	Liczba lokalnych przedsiębiorców prowadzących usługi nieuciążliwe środowiskowo (nie zanieczyszczających, nie generujących hałasu, dbających o środowisko) lub promujących lokalną kulturę	szt.	Wzrost	Ewidencje miasta	Raz na rok
		Liczba wydarzeń i inicjatyw promujących lokalną gospodarkę, kulturę i tożsamość miasta	%	Wzrost	Ewidencje miasta	Raz na rok

POMIAR REZULTATÓW. PODSTAWY I ODPOWIEDZIALNOŚCI

- Wskaźniki rezultatów określone w Tabelach 11-15 służą ich pomiarowi w realizacji strategii. Za ich pomocą monitorowane są trendy w realizacji celów: głównego (wizji), strategicznych i operacyjnych w okresie realizacji strategii. Dlatego oczekiwana zmiana wskaźnika wyrażona jest opisowo (wzrost/spadek/stabilizacja), a nie liczbowo.
- Pierwsze badanie wskaźników, stanowiące podstawę dla określenia wartości bazowej wskaźników odbędzie się w I kwartale roku następującego po roku, w którym zostanie przyjęta strategia rozwoju.
  Będzie ono odzwierciedlało stan na koniec roku, w którym zostanie przyjęta strategia rozwoju.
- Wartość bazowa wskaźników, stanowiąca podstawę monitorowania trendów w realizacji celów, zostanie określona w pierwszym cyklu badań wskaźników.
- Opracowana metodologia badania będzie stanowiła podstawę monitoringu i ewaluacji strategii.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring

- Celem monitoringu jest uzyskanie informacji o stopniu wdrożenia strategii i rezultatach krótkookresowych podejmowanych działań (tj. realizacji programów rozwoju, projektów, planów, działań operacyjnych), zmierzających do wdrożenia strategii.
- Monitoring jest prowadzony na bieżąco.
- Monitoring polega na zbieraniu informacji i analizowaniu wskaźników realizacji celów operacyjnych i strategicznych (wskazanych w Tabeli wskaźników realizacji działań).
- Monitoring jest zorganizowany i nadzorowany w ramach działania urzędu miasta.
- Wyniki monitoringu są uwzględniane w procesie ewaluacji strategii, ale również przy tworzeniu budżetu miasta, wieloletniej prognozy finansowej, wieloletniego planu inwestycyjnego, a także przy wprowadzaniu zmian do tych dokumentów.

Ewaluacja

- Celem ewaluacji jest uzyskanie informacji o efektach podejmowanych działań i konieczności aktualizacji strategii.
- Zalecane jest prowadzenie ewaluacji co cztery lata.
- Za ewaluację wewnętrzną odpowiedzialna jest powołana przez burmistrza miasta osoba lub zespół osób. Powołanie jest oparte na zasadzie, iż ewaluator jest osobą bezstronną (nie ocenia samego siebie).
- Ewaluacja polega na ocenie skuteczności, efektywności oraz użyteczności realizowanych działań.
- Podstawą ewaluacji są:

- informacje i dane zebrane w procesie monitoringu,
- okresowa (co dwa lata) diagnoza i ocena sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i instytucjonalnej miasta,
- okresowa analiza czynników zewnętrznych wpływających sytuację miasta i zmian w tym zakresie,
- okresowa rewizja zgodności strategii miasta ze strategiami wyższego rzędu,

- W proces ewaluacji są zaangażowani mieszkańcy oraz partnerzy społeczni i gospodarczy.
- Wyniki ewaluacji mogą być odzwierciedlane w raporcie ewaluacyjnym lub raporcie o stanie gminy.

CZĘŚĆ PRZESTRZENNA

Rozdział zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej miasta.
Rozdział wskazuje również na obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa mazowieckiego.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej określa docelowy sposób organizacji przestrzeni gminy, odpowiadający na potrzeby jej wzrostu społeczno-gospodarczego. Stanowi ramy dla kształtowania:

- struktury sieci osadniczej, wraz z przypisaną rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- systemu powiązań przyrodniczych,
- głównych korytarzy transportowych (w tym sieci drogowej, pieszej i rowerowej),
- oraz kluczowych elementów infrastruktury technicznej i społecznej.

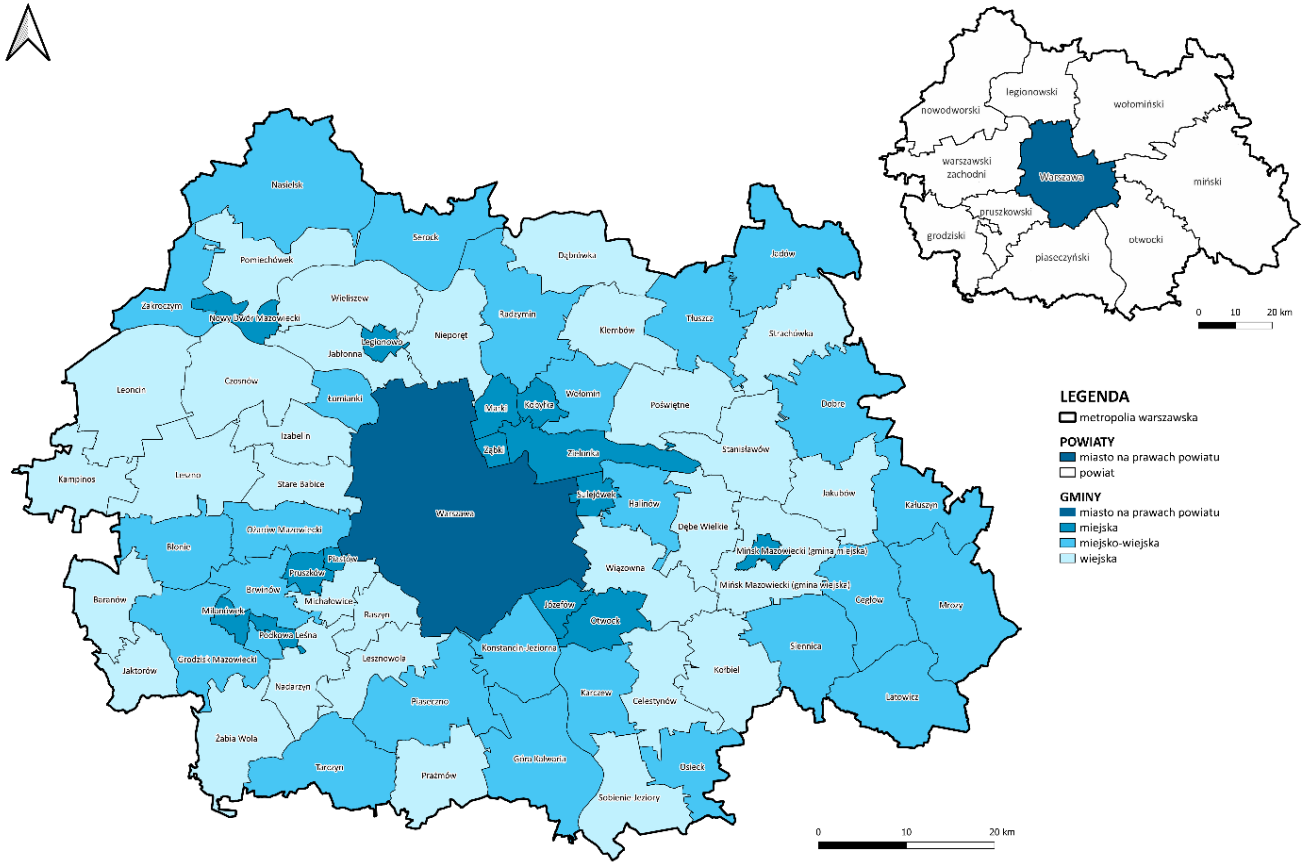
Model ten integruje przestrzenie o miejskiej i wiejskiej strukturze, uwzględniając zróżnicowanie osadnicze oraz uwarunkowania środowiskowe, w tym rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury. Odzwierciedla również główne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego i odpowiada na współczesne wyzwania urbanizacyjne.

Celem modelu jest zapewnienie harmonijnego rozwoju przestrzennego miasta – spójnego z jej wizją, celami i kierunkami działań.

STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH (UKŁAD METROPOLITALNY)

Podkowa Leśna leży w metropolii warszawskiej i sąsiaduje z innymi gminami wchodzącymi w jej skład, tj. z Brwinowem i Milanówkiem, z którymi tworzy Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów oraz z Nadarzynem.

Mapa 1. JST tworzące metropolię warszawską

Źródło: Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku, str. 9.

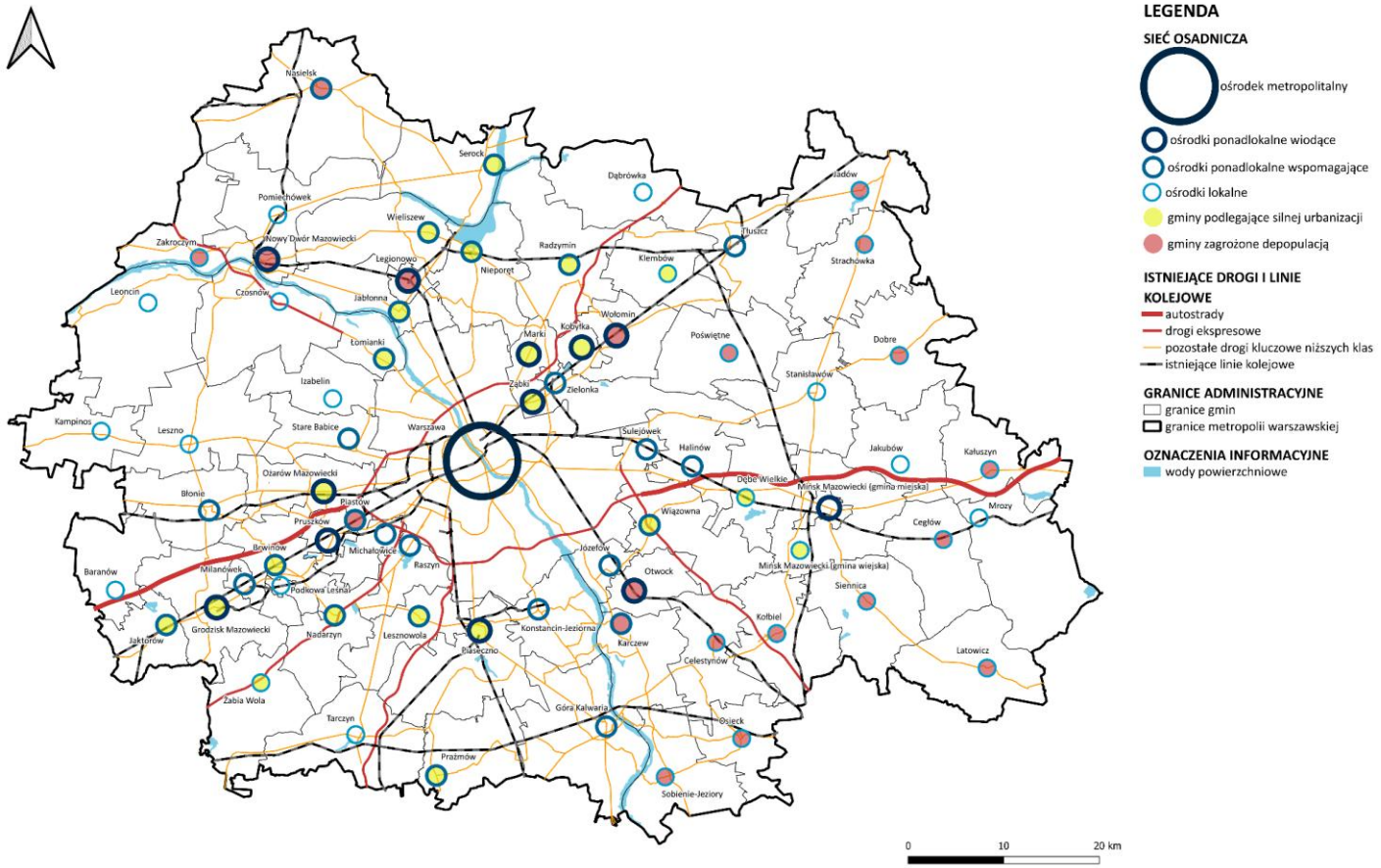
STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH (UKŁAD METROPOLITALNY) C.D.

W strukturze metropolitalnej sieci osadniczej Podkowa Leśna jest ośrodkiem lokalnym, czyli miastem, które dostarcza w skali lokalnej podstawowe usługi i pełni funkcję lokalnego rynku pracy, oraz funkcje związane z infrastrukturą bezpieczeństwa publicznego i transportu zbiorowego.

Warszawa jest ośrodkiem metropolitalnym, pełniącym m.in. funkcje wyższego rzędu związane z: edukacją, szkolnictwem wyższym, badaniami i rozwojem, kulturą, zróżnicowanym biznesem, turystyką i rekreacją.

Takie gminy jak Pruszków czy Grodzisk Mazowiecki są ośrodkami ponadlokalnymi wiodącymi, tak więc pełnią funkcje usługowe, związane ze szkolnictwem średnim, opieką medyczną, kulturą., a także funkcje biznesową, rekreacyjno-wypoczynkową i bezpieczeństwa publicznego.

Mapa 2. Metropolitalna sieć osadnicza

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku, str. 53.

STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH

Stan obecny

Podkowa Leśna jest niewielkim miastem-ogrodem o powierzchni ok. 1010 ha, położonym w zachodnim paśmie metropolii warszawskiej, w powiecie grodziskim. W granicach miasta zlokalizowany jest Las Młochowski (ok. 600 ha), stanowiący naturalną barierę przestrzenną i ekologiczną (jego status jest w trakcie weryfikacji). Historyczna część – Miasto-Ogród Podkowa Leśna – obejmuje ok. 410 ha i jest wpisana do rejestru zabytków jako unikatowy układ urbanistyczny w skali kraju. Struktura osadnicza Podkowy jest monocentryczna – rdzeń tworzy zabudowa willowa i rezydencjonalna, z centralnym punktem w rejonie stacji kolejowej Podkowa Leśna Główna. Tu koncentrują się funkcje usługowe, administracyjne i społeczne (Urząd Miasta, szkoła, Centrum Kultury, kościół). Wzdłuż linii Warszawskiej Kolei Dojazdowej (WKD) zlokalizowane są także dwie stacje przystankowe – Podkowa Leśna Wschodnia i Zachodnia – stanowiące osie powiązań transportowych i przestrzennych.
Hierarchia funkcjonalna jednostek osadniczych w układzie lokalnym jest stosunkowo prosta: centrum lokalne – rejon stacji Podkowa Leśna Główna z usługami centrotwórczymi, jednostki mieszkaniowe – dzielnice willowe, podzielone historycznie na enklawy krajobrazowe: Śródleśną, Ogrodową, Centralną i Las Młochowski, obszary leśne i zieleni – pełnią funkcję przyrodniczego otoczenia oraz bariery chroniącej tożsamość urbanistyczną.
Podkowa Leśna pełni funkcję lokalnego centrum usług i kultury w stosunku do sąsiednich sołectw (Żółwin, Owczarnia), które w zakresie infrastruktury i funkcji publicznych są częściowo zależne od miasta.
W skali metropolitalnej Podkowa jest postrzegana jako ośrodek o charakterze rezydencjonalnym i rekreacyjno-kulturowym, nie zaś jako biegun wzrostu gospodarczego.

Stan docelowy

W perspektywie 2025–2060 utrzymana zostanie monocentryczna struktura osadnicza, przy czym planowane jest jej wzmocnienie poprzez: zachowanie dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, w formie willowej i rezydencjonalnej, z wykluczeniem intensywnej zabudowy wielorodzinnej czy przemysłowej, rozwój usług centrotwórczych w rejonie stacji Podkowa Leśna Główna (kultura, edukacja, administracja, usługi społeczne i nieuciążliwa przedsiębiorczość), co pozwoli utrzymać miasto jako samodzielne lokalne centrum, wzmocnienie powiązań transportowych opartych o WKD oraz sieci rowerowe i piesze, przy zmniejszeniu ruchu samochodowego wewnątrz miasta, utrzymanie i ochrona enklaw krajobrazowych (Las Młochowski, enklawa Ogrodowa, Śródleśna i Centralna) jako wyróżników miasta-ogrodu i istotnych jednostek strukturalnych.

W hierarchii funkcjonalnej utrwalona zostanie rola Podkowy Leśnej jako: lokalnego centrum usług i kultury dla PTO (Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów – Podkowa Leśna, Brwinów, Milanówek), ośrodka rezydencjalnego wysokiej jakości życia w skali metropolii warszawskiej, modelowego miasta-ogrodu w skali regionu, z utrzymaniem statusu obszaru chronionego i wpisu do rejestru zabytków. Docelowo sieć osadnicza Podkowy Leśnej pozostanie zamknięta i stabilna terytorialnie, a jej rozwój odbywać się będzie poprzez uzupełnianie dostępnych wolnych enklaw i modernizację funkcji usługowych, a nie ekspansję przestrzenną.

Rolę uzupełniającą pełnić będą głównie centra powiatowe i stołeczne: Pruszków, Grodzisk Mazowiecki, Warszawa a w mniejszym stopniu gminy sąsiednie – Brwinów, Milanówek oraz Nadarzyn.

Podkowa Leśna ma układ monocentryczny, oparty na willowej zabudowie i centrum przy stacji WKD. W przyszłości utrzymana zostanie jej rola **lokalnego centrum kultury i edukacji** oraz **miasta-ogrodu o wysokiej jakości życia**, z wyraźną ochroną krajobrazu, zabytkowego układu urbanistycznego i funkcji ekologicznych. Opis stanu docelowego struktury sieci osadniczej odnosi się do długofalowego modelu rozwoju przestrzennego miasta, wykraczającego poza horyzont realizacyjny Strategii (2035 r.), i przedstawia pożądany kierunek zmian w perspektywie długookresowej.

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Stan obecny

Podkowa Leśna dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą, ale zdekapitalizowaną infrastrukturą społeczną. Obecnie funkcjonują:

- edukacja – szkoła podstawowa, przedszkola oraz dostęp do ponadpodstawowej oferty edukacyjnej w sąsiednich miastach (Brwinów, Milanówek, Grodzisk Mazowiecki, Warszawa);
- kultura – Centrum Kultury i Biblioteka Miejska pełniące rolę głównych instytucji kultury, a także działalność muzealna (Stawisko – Dom Iwaszkiewiczów), organizacje pozarządowe i inicjatywy lokalne;
- opieka zdrowotna – dwie przychodnie zdrowia (NZOZ) oraz dostęp do specjalistycznych usług medycznych w ośrodkach ponadlokalnych;
- pomoc społeczna – jednostki wsparcia dziennego, działania z zakresu pomocy społecznej i profilaktyki;
- sport i rekreacja – infrastruktura sportowa o charakterze lokalnym (boiska, hala sportowa, trasy rekreacyjne w Lesie Młochowskim i Leśnym Parku Miejskim), tereny zielone sprzyjające aktywności fizycznej;
- bezpieczeństwo publiczne – posterunek policji oraz lokalne systemy ochrony i monitoringu.

Infrastruktura społeczna jest silnie powiązana z potencjałem aktywności mieszkańców i inicjatywami oddolnymi, jednak jej oferta jest ograniczona skalą miasta i w wielu obszarach wymaga uzupełnienia poprzez współpracę m.in. w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów oraz z metropolią warszawską.

Realizacja usług społecznych będzie wymagać dużych nakładów na infrastrukturę miejską (budynki), która wymaga pilnych i kapitałochłonnych nakładów (praktycznie każdy budynek).

Stan docelowy

Docelowy model infrastruktury społecznej zakłada jej rozwój jakościowy jako systemu nowoczesnego, dostępnego i sieciowo powiązanego z otoczeniem. Przewiduje się realizacji inwestycji polegających na budowie nowych obiektów budynkowych dla świadczenia usług społecznych.

Dotychczasowe obiekty i ich otoczenie będą rozbudowywane i modernizowane w związku z:

- edukacja – podniesieniem jakości i rozszerzeniem oferty lokalnej edukacji, w tym rozwojem oferty zajęć dodatkowych, cyfrowych i ekologicznych;
- kultura – wzmocnieniem Centrum Kultury i biblioteki jako hubów społeczno-kulturalnych, w powiązaniu z rozwojem nowych przestrzeni animacji i integracji społecznej (np. kawiarnie obywatelskie, minigalerie lokalne),
- zdrowie i pomoc społeczna – poprawą dostępności przestrzennej i dostępowej do podstawowej opieki medycznej i wsparcia psychologicznego, usług dla seniorów i osób wymagających stałej pomocy,
- sport i rekreacja – dalszą rozbudową lokalnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, stworzeniem systemu tras zdrowia, tras pieszo-rowerowych i stref aktywności,
- bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe – wzmacnianiem informacji przestrzennej/wizualnej dotyczącej systemów wczesnego ostrzegania i komunikacji z mieszkańcami, planów ewakuacji i miejsc schronienia, lokalnego zaplecza kryzysowego (np. szkoły, centrum kultury jako miejsca zbiórek), także w ramach współpracy z sąsiednimi gminami w sytuacjach nadzwyczajnych (np. przerwy w dostawach energii, wody, ogrzewania; powodzie, susze, zdarzenia militarne).

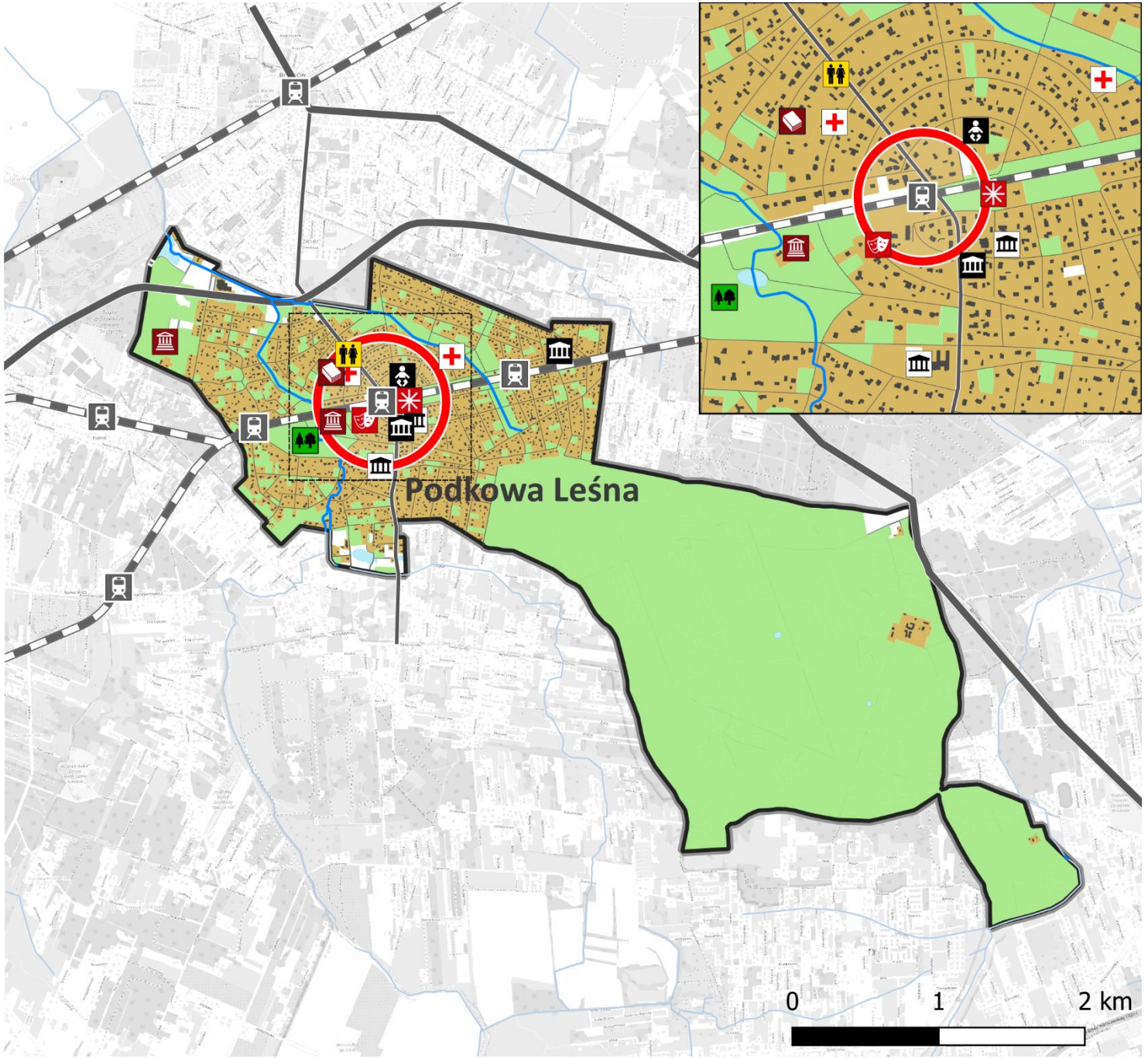
Infrastruktura społeczna Podkowy Leśnej w stanie docelowym jest nie tylko zestawem lokalnych instytucji, ale **spójnym ekosystemem usług społecznych, kulturalnych, zdrowotnych i edukacyjnych**, zintegrowanym do pewnego stopnia z sąsiednimi miastami oraz metropolią warszawską. Jej rozwój wzmocni kapitał społeczny, podtrzyma charakter miasta-ogrodu i podniesie atrakcyjność Podkowy jako miejsca do życia.

Mapa 3

granica gminy
teren zabudowany
las
wody powierzchniowe
rzeki i strumienie
centrum miasta

wybrane elementy infrastruktury społecznej

- szkoły podstawowe
- szkoły średnie
- przedszkola i żłobki
- przestrzeń publiczna
- Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich
- ośrodki zdrowia
- muzeum
- biblioteka
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- ośrodki opieki dla osób starszych
- obiekty sportu i rekreacji
- Park Miejski
- przystanki i dworce kolejowe

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Stan obecny

Podkowa Leśna dysponuje wyjątkowym systemem powiązań przyrodniczych, który w dużej mierze określa jej tożsamość jako miasta-ogrodu. Kluczowe elementy tego systemu to: [] Las Młochowski – największy kompleks leśny w granicach miasta (ok. 600 ha), pełniący funkcję produkcyjną, ekologiczną, krajobrazową i rekreacyjną; stanowi część korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym, łączącego się z Lasami Nadarzyńskimi i Kampinoskimi. [] Leśny Park Miejski – zespół przyrodniczo-krajobrazowy, będący buforem zieleni między obszarami zabudowy a lasem, objęty ochroną konserwatorską i prawną. [] Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje cały teren miasta, ograniczając intensywność zabudowy i chroniąc walory przyrodnicze. [] Ciągi zieleni komponowanej i ogrodowej – historyczne aleje (Lipowa, JPII, Lilpopa), szpalery drzew i zieleń przydomowa, które tworzą sieć powiązań ekologicznych i nadają charakter przestrzeni miejskiej. [] Układ wodny – drobne cieki i oczka wodne (m.in. Stawisko), pełniące rolę retencyjną i mikroklimatyczną.

System powiązań przyrodniczych miasta jest jednak narażony na presję urbanistyczną z zewnątrz, fragmentację siedlisk, spadek bioróżnorodności i problemy z retencją wody w wyniku zmian klimatycznych.

Stan docelowy

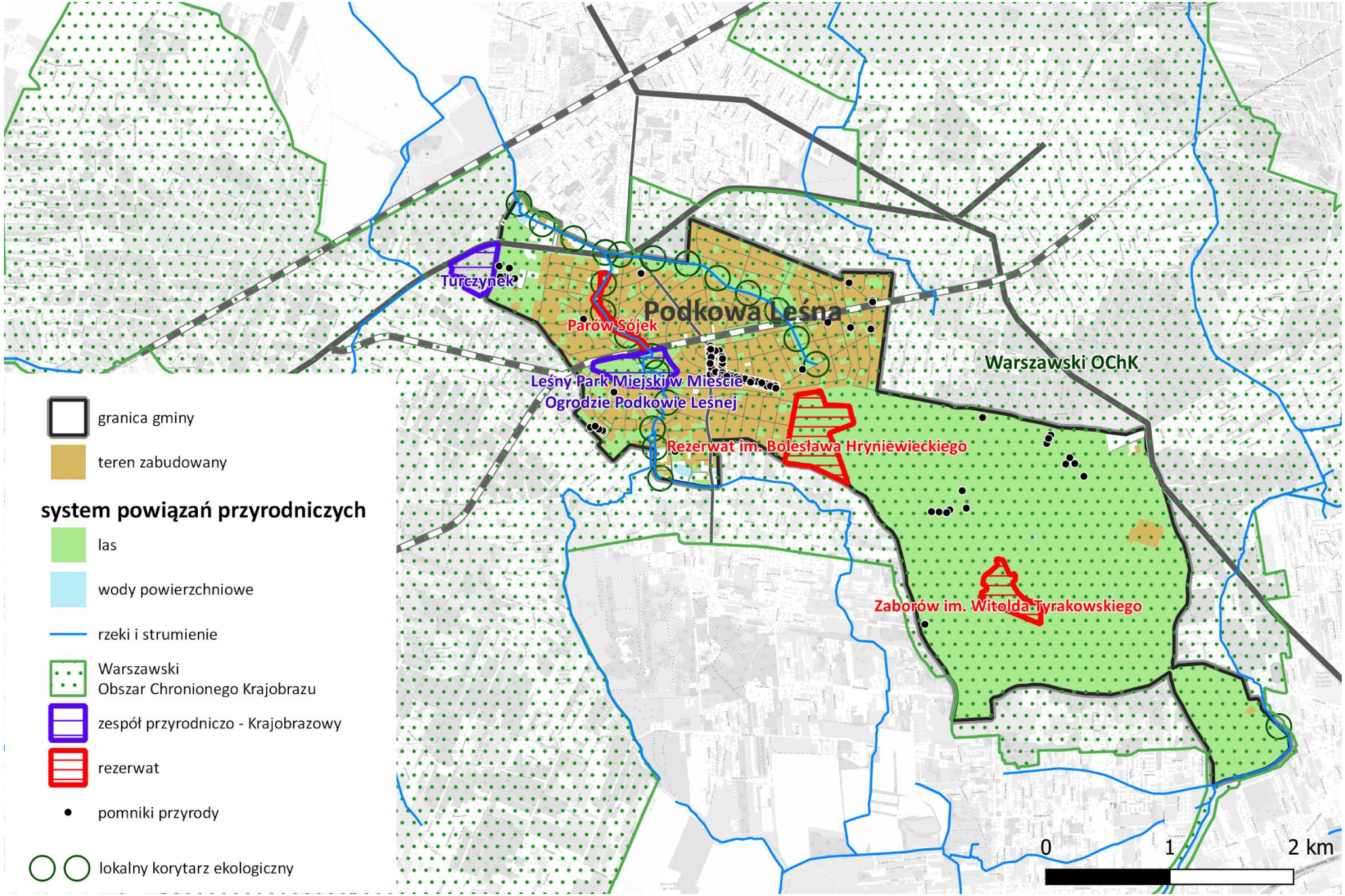
Docelowy model systemu przyrodniczego zakłada jego integrację z polityką przestrzenną i klimatyczną miasta, a także powiązanie z szerszym układem ekologicznym metropolii warszawskiej. W szczególności planuje się:

- utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych – zapewnienie nieprzerwanego połączenia Lasu Młochowskiego z terenami zieleni miejskiej, WOChK i systemem obszarów Natura 2000, a także włączenie lokalnego systemu przyrodniczego do zielonego pierścienia Warszawy,
- rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury – odtwarzanie i utrzymanie oczek wodnych, rowów melioracyjnych, stawów oraz wprowadzanie rozwiązań zwiększających retencję wody (ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne), ochrona i rewitalizacja zieleni komponowanej – w tym historycznych alei i układów parkowych jako elementów dziedzictwa miasta-ogrodu,
- kształtowanie spójnej sieci terenów zieleni publicznej i prywatnej – tak, aby zachować wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej oraz sprzyjać bioróżnorodności,
- rozwój tras edukacyjnych i szlaków rekreacyjnych, łączących tereny zielone na terenie miasta i poza nim (we współpracy z gminami sąsiednimi) jako elementu edukacji i rekreacji.

System powiązań przyrodniczych Podkowy Leśnej opiera się na unikalnym połączeniu Lasu Młochowskiego, zieleni komponowanej i historycznego układu urbanistycznego miasta-ogrodu. Jego docelowy model przestrzenny zmierza do integracji z siecią ekologiczną regionu i adaptacji do wyzwań klimatycznych, przy jednoczesnym zachowaniu funkcji kulturowych i społecznych.

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Mapa 4

GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH

Stan obecny

Podkowa Leśna posiada układ transportowy o charakterze lokalnym, z wyraźną dominacją transportu kolejowego i drogowego. Oś przestrzenną i komunikacyjną miasta stanowi linia Warszawskiej Kolei Dojazdowej (WKD) przebiegająca przez centrum, z trzema stacjami: Podkowa Leśna Główna, Wschodnia i Zachodnia. WKD pełni kluczową rolę w codziennych dojazdach do Warszawy i Grodziska Mazowieckiego, stanowiąc podstawowy element systemu transportu zbiorowego.

Układ drogowy tworzą: droga wojewódzka nr 719 (Aleje Jerozolimskie – Grodzisk Mazowiecki), przebiegająca peryferyjnie, drogi powiatowe łączące Podkowę z Brwinowem, Żółwinem i Owczarnią, gęsta sieć ulic lokalnych o charakterze osiedlowym, dostosowana do historycznego układu urbanistycznego miasta-ogrodu.

Infrastruktura piesza i rowerowa opiera się na układzie alei i ulic - funkcjonują ciągi piesze i rowerowe o znaczeniu lokalnym, powiązane z WKD i terenami rekreacyjnymi (np. Lasem Młochowskim i Leśnym Parkiem Miejskim). Brakuje jednak pełnej spójności sieci rowerowej oraz rozwiązań typu woonerf czy stref uspokojonego ruchu w centrum miasta.

Stan docelowy

Docelowy system transportowy miasta jest spójny, zrównoważony i w pełni powiązany z metropolią warszawską. Zakłada się:

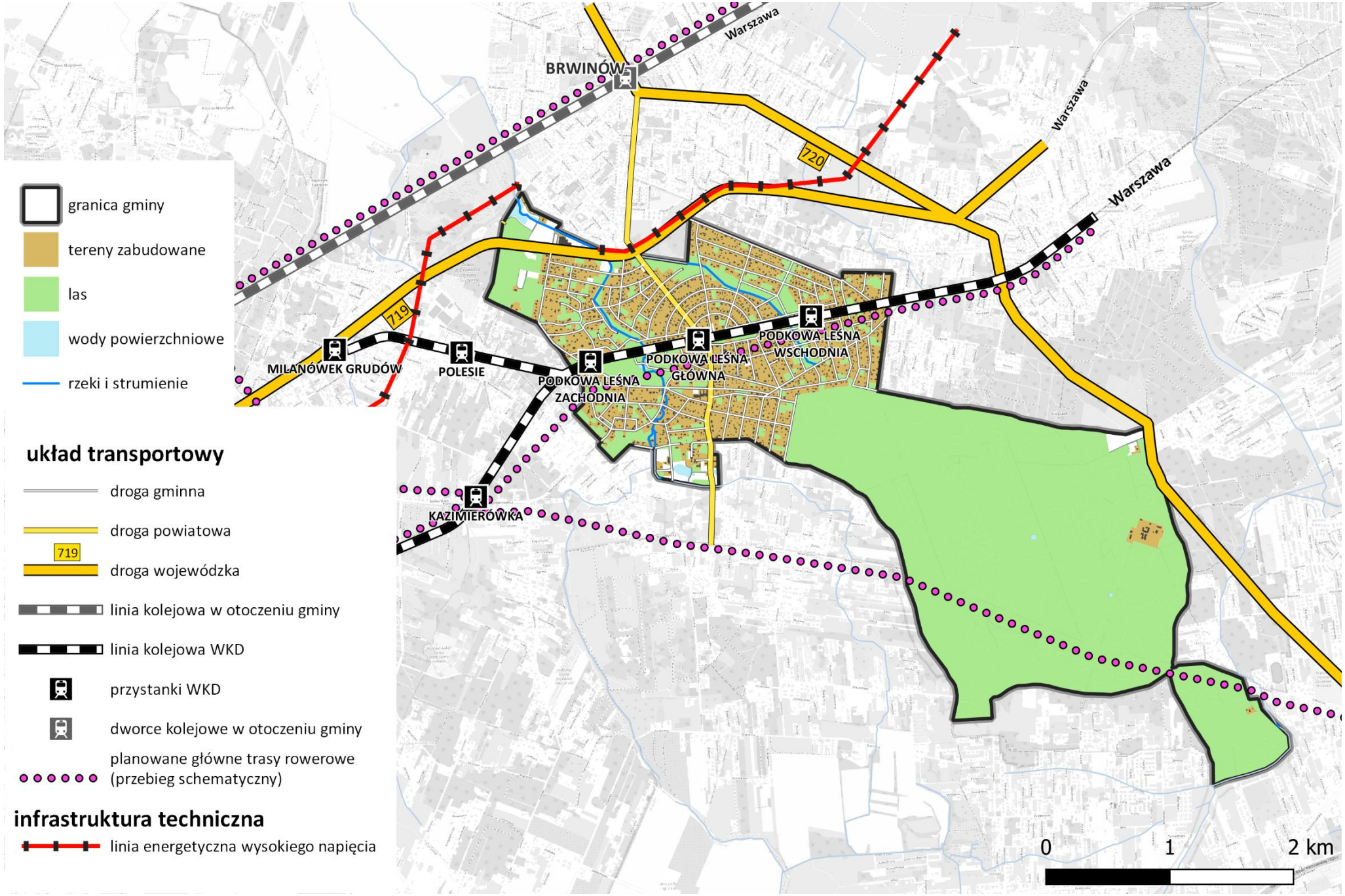
- utrzymanie i rozwój roli WKD jako podstawowego korytarza transportowego - poprawę dostępności do stacji (pieszo i rowerem) i modernizacją przestrzeni wokół stacji oraz integrację z innymi środkami transportu;
- priorytet dla ruchu pieszego i rowerowego – wprowadzenie systemu tras rowerowych łączących wszystkie części miasta oraz powiązanych z gminami sąsiednimi; rozwój przyjaznych ciągów pieszo-rowerowych i woonerfów w centrum, a także ich powiązane z terenami przyrodniczymi i rekreacyjnymi, które wzmacniają funkcję Podkowy Leśnej jako miasta-ogrodu;
- kształtowanie układu dróg o ograniczonym ruchu samochodowym – wyprowadzenie funkcji tranzytowych z centrum, wzmocnienie rozwiązań z zakresu „miasta 15-minutowego”,
- spójność z układem regionalnym/metropolitalnym – lepsze powiązanie transportu zbiorowego i sieci rowerowej i m.in. z Brwinowem, Milanówkiem i Nadarzynem.

Podstawą układu transportowego Podkowy Leśnej pozostanie WKD, uzupełniona o system spójnych i bezpiecznych tras drogowych i pieszo-rowerowych. Miasto zachowa charakter układu lokalnego, a rozwój sieci transportowej będzie ukierunkowany na poprawę jakości życia mieszkańców*), ochronę środowiska i powiązania metropolitalne z minimalizacją ich negatywnego oddziaływania.

*) Poprawie jakości życia będzie też służyła rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 719 relacji Warszawa – Kamion, ukierunkowana na zwiększenie bezpieczeństwa.

GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH

Mapa 5

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Stan obecny

- Infrastruktura techniczna Podkowy Leśnej obejmuje podstawowe systemy zapewniające funkcjonowanie miasta, jednak jej układ w dużej mierze odpowiada historycznemu charakterowi miasta-ogrodu i ograniczeniom wynikającym z położenia w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Obecnie: sieć wodociągowa obejmuje zdecydowaną większość gospodarstw domowych, choć istnieją obszary wymagające modernizacji i poprawy parametrów przesyłowych, kanalizacja sanitarna i deszczowa jest rozwinięta, lecz wciąż występują miejsca wymagające dostosowania do zwiększonych obciążeń i poprawy retencji, sieć energetyczna opiera się na zewnętrznych źródłach dostaw; w infrastrukturze występują zarówno linie napowietrzne, jak i kablowe, częściowo wymagające modernizacji, sieć gazowa zapewnia zasilanie większości zabudowy mieszkaniowej, sieć telekomunikacyjna i światłowodowa rozwija się dynamicznie, jednak nadal nierównomiernie w obrębie całego miasta, gospodarka odpadami funkcjonuje w oparciu o system segregacji i wywozu, zgodnie z regionalnymi zasadami gospodarki odpadami.
- Infrastruktura techniczna w obecnym kształcie umożliwia funkcjonowanie miasta, ale w niepełnym zakresie odpowiada na wyzwania klimatyczne, energetyczne i technologiczne.

Stan docelowy

Docelowy system infrastruktury technicznej Podkowy Leśnej zakłada jej modernizację, integrację i przystosowanie do wyzwań związanych ze zmianami klimatu, transformacją energetyczną oraz potrzebami mieszkańców. Główne kierunki rozwoju obejmują:

- zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową – pełne skanalizowanie miasta, modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowej stacji uzdatniania wody, rozwój systemów retencji wód opadowych (zbiorniki retencyjne, ogrody deszczowe, systemy infiltracyjne),
- modernizację systemu energetycznego – rozwój sieci kablowych w miejsce napowietrznych, inteligentne zarządzanie energią, wdrażanie rozwiązań prosumenckich (fotowoltaika, magazyny energii oraz inne alternatywne, nowoczesne źródła energii),
- transformację ciepłowniczą – odchodzenie od źródeł wysokoemisyjnych na rzecz nisko- i zeroemisyjnych efektywnych źródeł energii,
- rozwój telekomunikacji i cyfryzacji – pełne pokrycie miasta nowoczesnymi sieciami światłowodowymi i systemami bezprzewodowymi, wspierającymi funkcjonowanie miasta jako *smart city*,
- efektywną gospodarkę odpadami – wzmocnienie systemu selektywnej zbiórki, recyklingu i gospodarki obiegu zamkniętego,
- integrację infrastruktury z zielono-niebieską siecią miasta – lokalizowanie i projektowanie obiektów infrastrukturalnych w sposób spójny z charakterem miasta-ogrodu.

W docelowym modelu Podkowa Leśna dysponuje nowoczesną, odporną i niskoemisyjną infrastrukturą techniczną, która wspiera wysoką jakość życia mieszkańców i realizuje ideę miasta-ogrodu w warunkach XXI wieku – łącząc efektywność, ekologię i estetykę.

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia dotyczą stanu obecnego i obowiązujących uwarunkowań przestrzennych natomiast rekomendacje określają stan docelowy i sposoby postępowania – wyjaśniają jak w wymiarze przestrzennym powinny być realizowane cele strategiczne oraz kierunki działania.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej miasta stanowią strategiczne wytyczne, które powinny być stosowane przede wszystkim przy sporządzaniu dokumentów planowania przestrzennego.

Rekomendacje uwzględniają kluczowe wyzwania rozwojowe miasta, wskazując na sposoby wykorzystania potencjałów oraz przeciwdziałania zagrożeniom przestrzennym.

Służą również urzeczywistnieniu wizji przestrzennego rozwoju miasta, określonej w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

ZAKRES USTALEŃ I REKOMENDACJI:

- Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
- Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej
- Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego
- Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej
- Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
- Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
- Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji
- Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500kW.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Ustalenia:

Cały obszar miasta znajduje się w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, co nakłada szczególne ograniczenia dotyczące zabudowy, wycinki drzew i ingerencji w środowisko.

Układ urbanistyczny miasta-ogrodu, wpisany do rejestru zabytków, wymusza ochronę kompozycji zieleni komponowanej oraz zachowanie proporcji pomiędzy zabudową a terenami zieleni.

Podkowa Leśna dysponuje rozległym kompleksem Lasu Młochowskiego, będącego częścią systemu korytarzy ekologicznych o znaczeniu regionalnym.

Miasto charakteryzuje się wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej i dużym udziałem zadrzewień prywatnych, które mają znaczący wpływ na jakość powietrza, mikroklimat i retencję wód.

Zidentyfikowano zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych, w tym susze i obniżanie poziomu wód gruntowych, które wpływają na stabilność ekosystemów lokalnych.

Rekomendacje:

Zachowanie i rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury, w tym terenów leśnych, parków, ogrodów przydomowych i oczek wodnych, jako fundamentu tożsamości i funkcjonowania miasta-ogrodu.

Wzmocnienie działań na rzecz ochrony powietrza, m.in. poprzez ograniczanie niskiej emisji (likwidacja źródeł wysokoemisyjnych, wspieranie odnawialnych źródeł energii) oraz rozwój transportu niskoemisyjnego i tras rowerowych.

Prowadzenie polityki przestrzennej zgodnej z zasadą ochrony bioróżnorodności – poprzez zachowanie korytarzy ekologicznych, ochrona siedlisk w Lesie Młochowskim i w enklawach zieleni oraz nasadzenia kompensacyjne.

Kształtowanie ładu przestrzennego z poszanowaniem krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, w tym ochrona historycznych układów zieleni i alei drzewnych jako elementów tożsamości Podkowy Leśnej.

Rozwój programów adaptacji do zmian klimatu, m.in. poprzez zwiększanie retencji wód opadowych (ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne, powierzchnie przepuszczalne) oraz utrzymywanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Wprowadzenie zasady, że każda nowa inwestycja powinna uwzględniać neutralność środowiskową, minimalizować ingerencję w krajobraz i kompensować utracone zasoby przyrodnicze.

ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ustalenia:

Historyczny układ urbanistyczny Podkowy Leśnej został wpisany do rejestru zabytków i podlega ochronie konserwatorskiej jako unikalny przykład miasta-ogrodu w Polsce.

W granicach miasta znajdują się liczne obiekty zabytkowe o wartości historycznej i architektonicznej (np. Pałacyk Kasyno, Dom Iwaszkiewiczów w Stawisku, kościół św. Krzysztofa, wille modernistyczne i dworkowe) oraz obiekty architektury współczesnej (po 1945 r.), które stanowią element ciągłości rozwoju kulturowego miasta.

Zabytkowy charakter miasta kształtują nie tylko budynki, ale także układy zieleni komponowanej (aleje, parki, ogrody) i spójność przestrzenna wynikająca z pierwotnego planu parcelacyjnego z lat 20. XX w.

Występują obiekty i miejsca pamięci związane z wydarzeniami historycznymi, które współtworzą tożsamość lokalnej społeczności (np. dotyczące pomocy Powstaniu Warszawskiemu 1944; czasów ruchu Solidarność i stanu wojennego).

Rekomendacje:

Utrzymanie i wzmocnienie ochrony prawnej układu urbanistycznego miasta-ogrodu jako podstawowego elementu tożsamości Podkowy Leśnej.

Opracowanie i konsekwentne wdrażanie wytycznych konserwatorskich dotyczących modernizacji, rozbudowy i nowych inwestycji, tak aby zachować integralność i kompozycję historycznego układu przestrzennego.

Rewitalizacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji (kulturalnych, edukacyjnych, społecznych), z zachowaniem ich wartości historycznych i estetycznych.

Systematyczna ochrona i pielęgnacja zieleni historycznej – alei, parków i ogrodów towarzyszących zabudowie, traktowanych jako równorzędny element dziedzictwa kulturowego.

Dokumentowanie i promowanie przykładów dóbr kultury współczesnej (architektury powojennej, obiektów użyteczności publicznej, elementów sztuki w przestrzeni), a w uzasadnionych przypadkach obejmowanie ich ochroną planistyczną.

Wprowadzanie do polityki przestrzennej zasady, że nowe inwestycje muszą być spójne krajobrazowo i estetycznie z charakterem miasta-ogrodu, unikając rozwiązań obniżających wartość kulturową przestrzeni.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW W TYM OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Ustalenia:

Podkowa Leśna ma zamknięty, wyraźnie określony zasięg terytorialny – rozwój przestrzenny ograniczony jest granicami administracyjnymi miasta oraz statusem Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Układ urbanistyczny miasta-ogrodu, wpisany do rejestru zabytków, determinuje strukturę parcelacyjną i wielkość działek, co ogranicza możliwości intensyfikacji zabudowy.

Funkcją dominującą pozostaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o charakterze willowym i rezydencjonalnym, zlokalizowana w enklawach krajobrazowych (Śródleśnej, Ogrodowej, Centralnej) i otoczona zielenią.

Zabudowa wielorodzinna ma charakter marginalny i nie stanowi kierunku rozwoju miasta; brak jest terenów przeznaczonych pod intensywną urbanizację.

Miasto posiada ograniczone rezerwy terenów budowlanych wynikające z historycznej parcelacji oraz obowiązujących planów miejscowych – bilans chłonności wskazuje na możliwość umiarkowanego uzupełniania istniejącej zabudowy.

Rekomendacje:

Zachowanie dominacji zabudowy jednorodzinnej o charakterze willowym, zgodnej z ideą miasta-ogrodu i historycznym układem urbanistycznym.

Dopuszczenie rozwoju nowych form zabudowy pod rygorem zgodności z MPZP.

Wykorzystanie nieruchomości komunalnych do zaspokojenia szczególnych potrzeb mieszkaniowych mieszkańców, z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

Zakaz rozwoju zabudowy intensywnej oraz zabudowy przemysłowej i logistycznej.

Zakaz rozwoju nowej zabudowy wielorodzinnej, z wyjątkiem zabudowy komunalnej o niskiej intensywności.

Każda zmiana struktury mieszkaniowej powinna być skoordynowana z dostępem do usług publicznych, komunikacji oraz zieleni.

Wprowadzanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych odpowiadających na wyzwania klimatyczne (np. zielone dachy, retencja wód opadowych, niskoemisyjne źródła energii w budynkach).

ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Podkowa Leśna jest małym miastem-ogrodem o charakterze rezydencjalnym i kulturalnym, którego funkcja dominująca to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami towarzyszącymi.

Obecna sieć handlowa opiera się na niewielkich sklepach i punktach usługowych zlokalizowanych głównie w rejonie stacji WKD Podkowa Leśna Główna, a także w zabudowie rozproszonej.

W granicach miasta funkcjonuje jeden obiekt handlu wielkopowierzchniowego (Galeria Podkowa – powyżej 2000 m^2 powierzchni sprzedaży). Najbliższe tego typu centra handlowe znajdują się w Grodzisku Mazowieckim, Brwinowie i Pruszkowie.

Uwarunkowania konserwatorskie (układ miasta-ogrodu wpisany do rejestru zabytków) oraz środowiskowe (Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu) w praktyce bardzo ograniczają lokalizację dużych obiektów handlowych w granicach Podkowy Leśnej, stąd rekomenduje się docelowe ograniczenie liczby obiektów o powierzchni powyżej 2000 m^2 i lokalizowanie ich w peryferyjnym obszarze miasta.

ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Ustalenia:

Podkowa Leśna jako małe miasto-ogród dysponuje bardzo ograniczonymi rezerwami terenów, a lokalizacja inwestycji celu publicznego wymagałaby szczególnego dostosowania do układu urbanistycznego objętego ochroną konserwatorską oraz do wymogów wynikających z położenia w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Kluczowe obiekty celu publicznego zlokalizowane są głównie w centrum, w rejonie stacji WKD Podkowa Leśna Główna i w jego najbliższym otoczeniu (Urząd Miasta, Centrum Kultury, placówki edukacyjne, obiekty sportowe, kościół).

Istniejące instytucje publiczne działają w skali odpowiadającej wielkości miasta i jego potrzebom, a część funkcji wyższego rzędu (np. szpital, sąd, instytucje administracji specjalistycznej) realizowana jest w ośrodkach sąsiednich – Brwinowie, Milanówku, Grodzisku Mazowieckim i Warszawie.

Dotychczasowa i docelowa polityka przestrzenna zakłada, że inwestycje, także publiczne nie mogą naruszać układu przyrodniczo-krajobrazowego i tożsamości miasta-ogrodu, a ich skala powinna być dostosowana do charakteru Podkowy Leśnej.

Rekomendacje:

Przewiduje się realizację inwestycji celu publicznego polegających na budowie nowych obiektów budynkowych.

Inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną o znaczeniu lokalnym (np. rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, otwarte obiekty sportowo-rekreacyjne) powinny być lokowane w sposób minimalizujący ingerencję w krajobraz i zieleń z ograniczeniem ich uciążliwości, w tym hałasu.

W polityce przestrzennej należy wykluczyć lokalizację dużych, uciążliwych obiektów celu publicznego (np. składowiska, spalarnie, instalacje energetyczne wielkiej skali), które naruszałyby tożsamość i środowisko miasta.

W planowaniu inwestycji publicznych kluczowe jest uwzględnienie współpracy racjonalizującej wykorzystywanie przestrzeni, m.in. w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów i z innymi gminami, tak aby korzystać ze wspólnych zasobów i nie dublować funkcji, które mogą być realizowane w skali ponadlokalnej.

Ustalanie lokalizacji inwestycji celu publicznego powinien odbywać się w trybie partycypacyjnym, z udziałem mieszkańców, aby zapewnić akceptację społeczną i dopasowanie inwestycji do lokalnych potrzeb.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Ustalenia:

Podstawą układu transportowego jest linia Warszawskiej Kolei Dojazdowej (WKD) z trzema stacjami w granicach miasta. Układ drogowy składa się z drogi wojewódzkiej nr 719, dróg powiatowych oraz gęstej sieci ulic lokalnych. Funkcjonują ciągi piesze i rowerowe, lecz ich sieć nie jest w pełni spójna.

Miasto posiada rozwinięte sieci wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne, gazowe i telekomunikacyjne, jednak wymagające modernizacji i dostosowania do współczesnych standardów (zwłaszcza w zakresie retencji, odnawialnych źródeł energii i cyfryzacji).

W mieście funkcjonują placówki edukacyjno-wychowawcze, Centrum Kultury, biblioteka, przychodnia zdrowia i obiekty sportowe.

Infrastruktura odpowiada na podstawowe potrzeby mieszkańców, natomiast część usług wyższego rzędu realizowana jest w sąsiednich ośrodkach (Brwinów, Milanówek, Grodzisk Mazowiecki, Warszawa).

Uwarunkowania wynikające z charakteru miasta-ogrodu, wpisu do rejestru zabytków i położenia w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu nakładają ograniczenia na rozbudowę infrastruktury, wymuszając rozwiązania zgodne z ideą i zasadami miasta – ogrodu, proekologiczne i zgodne z krajobrazem.

Rekomendacje:

System komunikacji: utrzymanie roli WKD jako głównego korytarza transportowego, z zapewnieniem wysokiej dostępności do stacji pieszo i rowerem; rozwój spójnej sieci tras pieszo-rowerowych, powiązanej z systemem PTO i metropolią warszawską; wprowadzanie stref uspokojonego ruchu również poza obszarem centralnym, w lokalizacjach wykazujących zwiększone potrzeby bezpieczeństwa lub podwyższony poziom uciążliwości komunikacyjnych; utrzymanie tranzytu poza centrum oraz promowanie transportu niskoemisyjnego.

Infrastruktura techniczna: modernizacja i pełne skanalizowanie miasta, rozwój systemów retencji wód opadowych (ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne); przekształcenie systemu energetycznego w kierunku niskoemisyjności – sieci kablowe, prosumenckie instalacje OZE, inteligentne zarządzanie energią; pełne pokrycie miasta siecią światłowodową; rozwój gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, przy wsparciu selektywnej zbiórki i recyklingu.

Infrastruktura społeczna: utrzymanie lokalnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i sportowych w skali odpowiadającej potrzebom mieszkańców; tworzenie elastycznych obiektów wielofunkcyjnych, które mogą pełnić także funkcje kryzysowe (np. miejsca schronienia, punkty ewakuacyjne).

Rozwijanie współpracy z gminami sąsiednimi i metropolią warszawską w zakresie rozwoju infrastruktury służącej celom ponadlokalnym.

ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Ustalenia:

Cały obszar Podkowy Leśnej znajduje się w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, co bardzo ogranicza możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Układ urbanistyczny miasta-ogrodu, wpisany do rejestru zabytków, stanowi dodatkową barierę dla lokalizacji inwestycji ingerujących w krajobraz, zieleń i historyczny charakter przestrzeni.

W granicach miasta brak jest terenów przeznaczonych pod działalność przemysłową, logistyczną czy wielkoskalową produkcję.

Dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne ma charakter mieszkaniowy i usługowy o małej skali, co ogranicza potencjalne konflikty środowiskowe.

Ewentualne przedsięwzięcia tego typu muszą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz zgodności z ustaleniami planów miejscowych.

Rekomendacje:

Utrzymanie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie całego miasta, ze względu na jego unikalny charakter przyrodniczo-krajobrazowy.

Dopuszczenie jedynie przedsięwzięć o charakterze proekologicznym (np. małe instalacje odnawialnych źródeł energii, urządzenia retencyjne, systemy gospodarki wodnej), przy zachowaniu wymogów ochrony przyrody i krajobrazu.

W przypadku planowania inwestycji celu publicznego wymagających kwalifikacji jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać (np. elementy infrastruktury technicznej) – ich lokalizacja powinna być uzasadniona nadrzędnym interesem publicznym i poprzedzona pełną procedurą środowiskową. Każde nowe przedsięwzięcie wymagające decyzji środowiskowej powinno być projektowane zgodnie z zasadą neutralności klimatycznej i minimalizacji ingerencji w krajobraz, z obowiązkiem kompensacji przyrodniczej.

Mieszkańcy powinni być informowani i włączani w proces konsultacji przy każdej planowanej inwestycji o potencjalnym wpływie na środowisko zgodnie z przepisami krajowymi i regulacjami lokalnymi.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Ustalenia:

Podkowa Leśna ma charakter miasta-ogrodu z przewagą funkcji mieszkaniowej i usługowej; na terenie miasta nie występuje rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Kluczową rolę pełnią lasy – przede wszystkim kompleks Lasu Młochowskiego – które zajmują ponad połowę powierzchni miasta i stanowią część systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym. Lasy pełnią równocześnie funkcję ochronną (przyrodniczą, klimatyczną i rekreacyjną) oraz produkcyjną, jednak w praktyce gospodarka leśna jest w dużej mierze podporządkowana zasadom ochrony przyrody i krajobrazu (Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu).

Rekomendacje:

Utrzymanie i ochrona funkcji leśnej Lasu Młochowskiego oraz innych terenów leśnych – jako podstawowego elementu systemu przyrodniczego i klimatycznego miasta.

Prowadzenie gospodarki leśnej w duchu zrównoważonego leśnictwa – łączącego funkcję produkcyjną z ochroną bioróżnorodności i funkcjami społecznymi (rekreacja, edukacja).

Wzmocnienie roli lasów w adaptacji do zmian klimatu – zwiększanie odporności drzewostanów na suszę i choroby, różnicowanie gatunkowe, ochrona naturalnych siedlisk.

Zakaz przekształcania gruntów leśnych na cele budowlane, z wyjątkiem wyjątkowych sytuacji uzasadnionych interesem publicznym (np. infrastruktura liniowa o charakterze ponadlokalnym).

Wprowadzenie do polityki przestrzennej zasady, że rola produkcyjna przestrzeni leśnych ma znaczenie drugorzędne wobec ich funkcji środowiskowych i społecznych.

Promowanie form wykorzystania przestrzeni leśnej służących edukacji ekologicznej i integracji społecznej (np. trasy edukacyjne, leśne tereny rekreacyjne).

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na terenie miasta nie ma obszarów zdegradowanych takich jak poprzemysłowe, powojskowe czy krytycznie zaniedbanych terenów miejskich (*brownfields*), tak więc, o ile zajdzie taka konieczność, będą podejmowane działania dotyczące:

- pojedynczych działek i budynków mieszkalnych i usługowych zdegradowanych (np. opuszczonych, wymagających remontu),
- niewielkich fragmentów przestrzeni publicznych o obniżonych walorach estetycznych i funkcjonalnych (np. zaniedbane skwery, fragmenty ulic wymagające modernizacji),
- obszarów zieleni wymagających rewaloryzacji – historycznych alei, układów parkowych i zadrzewień, które utraciły część swojej spójności kompozycyjnej,
- terenów infrastrukturalnych (np. przy torach WKD, przy drogach) wymagających uporządkowania krajobrazowego i rekultywacji przyrodniczej.

ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500KW

Na terenie Podkowy Leśnej nie ma obecnie lokalizacji ani planów budowy urządzeń wytwarzających energię o mocy powyżej 500 kW – ani w postaci farm fotowoltaicznych, ani elektrowni wiatrowych, ani dużych instalacji biomasowych lub kogeneracyjnych.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W STRATEGII WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

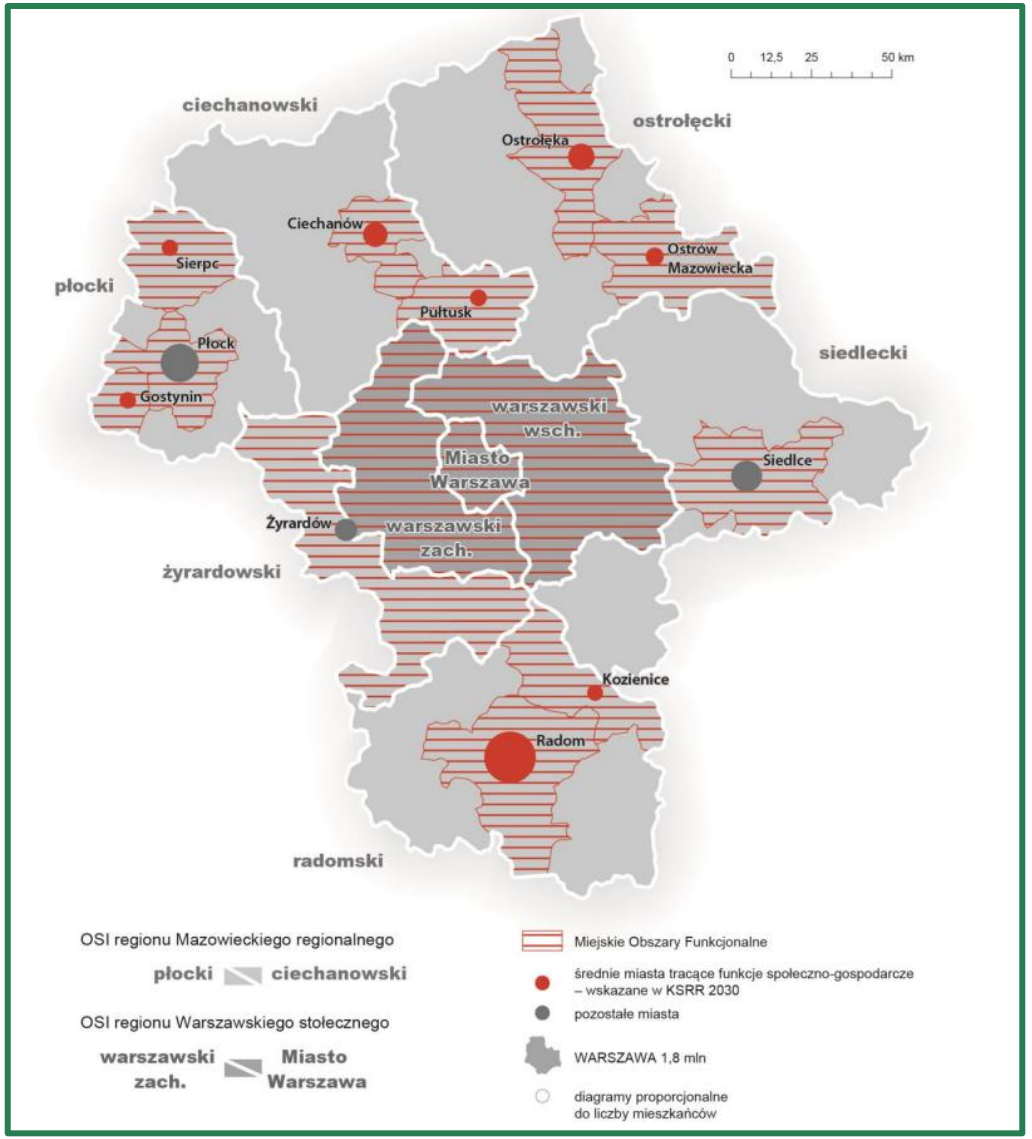
W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze (SRWM), przyjętej uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI) z poziomu krajowego (Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju [SOR] i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR]) oraz z poziomu regionalnego (Mapa 6).

Na obszarze miasta nie występują OSI z poziomu krajowego.

Podkowa Leśna wchodzi w skład obszaru strategicznej interwencji jako obszar problemowy warszawski-zachodni (OSI warszawski zachodni), znajdującego się w obrębie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy.

Miejski Obszar Funkcjonalny Warszawy został zakwalifikowany w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze jako OSI - istniejący biegun wzrostu.

Mapa 6

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WARSZAWSKO-ZACHODNI

Interwencja w OSI warszawski-zachodni zorientowana będzie na poprawę koordynacji rozwoju nowych funkcji, związanych z intensywnym procesem urbanizacji obszaru, prowadzącym do powstawania konfliktów przestrzennych i chaosu przestrzennego.

Działania w OSI warszawski-zachodni skoncentrowane będą na dwóch obszarach (Rysunek 11).

Rysunek 11

OBSZAR 1:

WSPARCIE BARDZIEJ TRWAŁEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

- Dbałość o cenne zasoby środowiska naturalnego oraz ochronę zasobów przyrodniczych i terenów rolnych przed presją antropogeniczną,
- Rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
- Rozwój strefy okołolotniskowej lotniska Warszawa-Modlin, w tym budowę bezpośredniego połączenia kolejowego z lotniskiem,
- Wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach

OBSZAR 2:

POPRAWA DOSTĘPNOŚCI DO INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej,
- Poprawa dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej,
- Modernizacja systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych

Kierunki działań zaprojektowane w strategii rozwoju miasta są zgodne z kierunkami działań określonymi przez województwo mazowieckie dla OSI warszawsko-zachodniego.

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI - ISTNIEJĄCY BIEGUN WZROSTU

Wsparcie dla miejskich obszarów funkcjonalnych będzie obejmować głównie działania ukierunkowane na efektywną współpracę między miastem a obszarami otaczającymi w celu przezwyciężania wspólnych problemów bądź wzmacniania potencjałów w wymiarze ponadlokalnym.

Współpraca w miejskim obszarze funkcjonalnym powinna być ukierunkowana na cztery grupy działań (Rysunek 12).

Rysunek 12

UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I PRZYWRÓCENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO W MIEJSKICH OBSZARACH FUNKCJONALNYCH

obejmujące w szczególności koordynację procesów planowania przestrzennego w celu ochrony ładu przestrzennego, terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy, chaosem inwestycyjnym i przeznaczaniem gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jak też rewitalizację oraz dbałość o dostęp do wysokiej jakości terenów zieleni i ograniczanie emisji hałasu

ROZWÓJ EFEKTYWNEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO OPARTEGO NA TRANSPORCIE ZBIOROWYM I NIE-ZMOTORYZOWANYM,

tj. rozwój infrastruktury pieszej, zintegrowanej sieci tras rowerowych zgodnej ze standardami określonymi na poziomie województwa połączonej z trasami wojewódzkimi, a także niskoemisyjnego transportu zbiorowego zintegrowanego z systemem wojewódzkim

Kierunki działań zaprojektowane w strategii rozwoju miasta Podkowa Leśna są zgodne z kierunkami działań określonymi przez województwo mazowieckie dla OSI biegun wzrostu.

POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA,

w tym kompleksową modernizację energetyczną budynków, likwidację źródeł niskiej emisji, inwestycje w OZE, tworzenie korytarzy regeneracyjnych miast, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ograniczanie indywidualnego ruchu samochodowego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych

ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG PUBLICZNYCH

dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych w miejskich obszarach funkcjonalnych, z uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa i spadku liczby ludności (…) poprzez optymalizację kosztów i podniesienie efektywności prowadzonych działań w oparciu o współpracę jednostek samorządu terytorialnego na rzecz bardziej efektywnej koordynacji i integracji świadczenia usług publicznych, rozwój wspólnych centrów usług publicznych, instytucji otoczenia biznesu czy spójnej w skali obszaru funkcjonalnego oferty edukacyjnej lub biznesowej

LOKALNE OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

W mieście nie wyznaczono lokalnych obszarów strategicznej interwencji.

W Podkowie Leśnej nie ma obszarów o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier lub potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana szczególna interwencja łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne oraz zasoby ludzkie.

CZĘŚĆ WDROŻENIOWA STRATEGII

Rozdział zawiera opis systemu realizacji strategii, wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także opis ram finansowych i źródeł finansowania strategii.

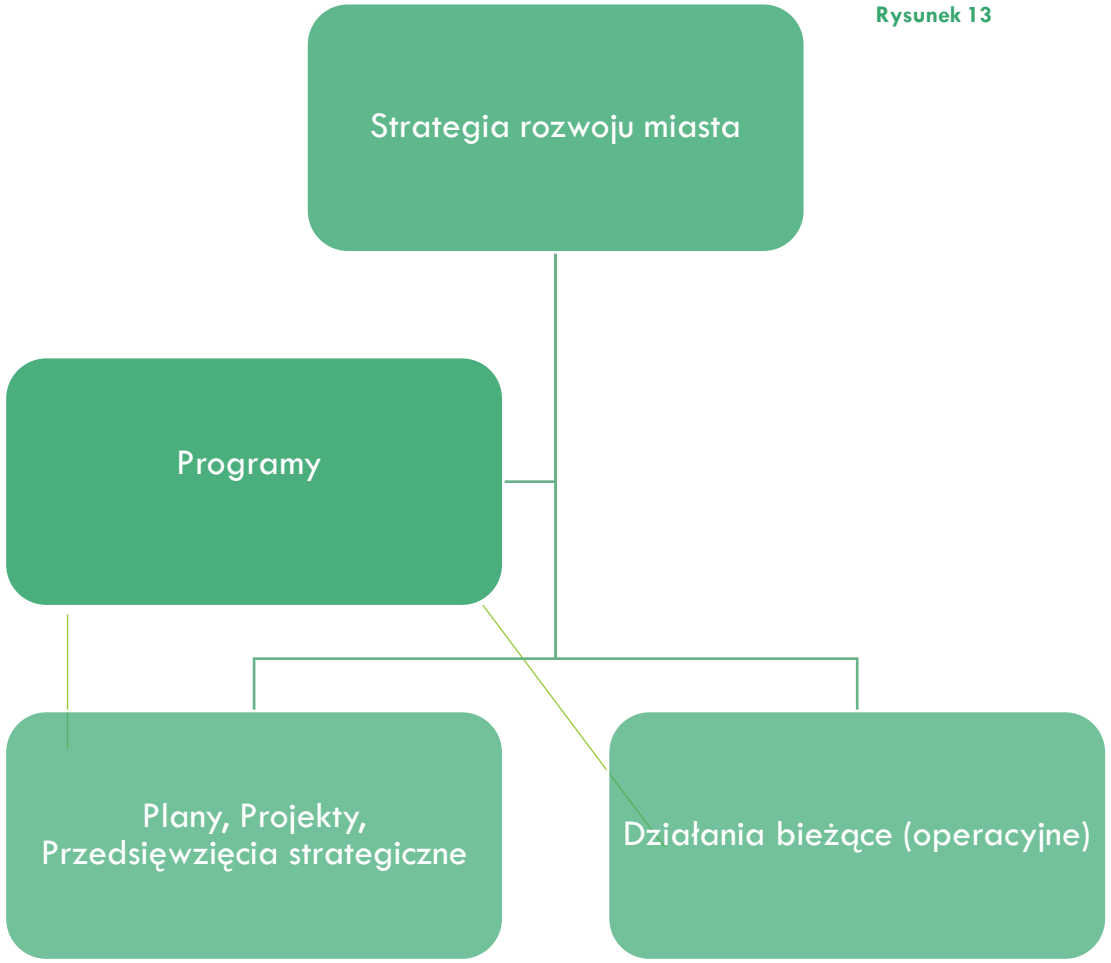
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Za realizację strategii miasta odpowiedzialny jest burmistrz miasta Podkowa Leśna.

Wdrażanie strategii (Rysunek 13) zostanie oparte o:

- **PROGRAMY**
  Najszersze, wieloletnie inicjatywy skupiające się na realizacji celów strategicznych.
  Programy rozwoju będą realizowane przez konkretne plany, projekty, przedsięwzięcia oraz działania bieżące.
- **PLANY, PROJEKTY, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE**
  Ograniczone czasowo i budżetowo inicjatywy służące osiąganiu celów programów rozwoju lub strategii. Projekty mogą grupować się w programy lub być realizowane niezależnie od nich.
- **DZIAŁANIA BIEŻĄCE (OPERACYJNE)**
  Codzienne zadania i procesy realizowane przez urząd, jednostki miejskie i spółki komunalne. Działania bieżące są realizowane niezależnie od realizacji projektów i programów; ale uzupełniają działania projektowe lub aktywności podejmowane w ramach programów.

Rysunek 13

DOKUMENTY WYKONAWCZE DO STRATEGII

Realizację polityki rozwoju miasta zapewniają: strategia rozwoju, plan ogólny gminy, wieloletnia prognoza finansowa, a także dokumenty o charakterze operacyjno-wykonawczym (programy, plany) i budżet.

Dokumenty wykonawcze to dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, mającym na celu wdrożenie zapisów strategii (Rysunek 14).

Dokumenty wykonawcze będą podlegały rewizji i aktualizacji z uwzględnieniem postanowień zawartych w strategii jako dokumencie nadrzędnym.

Uchwalenie strategii oraz jej aktualizacja skutkuje koniecznością dokonywania przeglądu i ewentualnej aktualizacji dokumentów wykonawczych.

Za przegląd i zgłoszenie potrzeby aktualizacji dokumentów wykonawczych do strategii i innych dokumentów zapewniających realizację polityki rozwojowej miasta sa odpowiedzialni przewodniczący zespołu ds. realizacji strategii oraz koordynatorzy celów strategicznych.

Rysunek 14

DOKUMENTY WYKONAWCZE DO STRATEGII

Programy

to dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, których opracowanie jest obligatoryjne (wynika z przepisów prawa) lub fakultatywne (zależne od woli gminy).

Szczególnym rodzajem programów są programy rozwoju (o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalane przez organ stanowiący gminy czyli dokumenty realizujące cele zawarte w strategii rozwoju oraz programy wieloletnie (o których mowa w ustawie o finansach publicznych).

Plany roczne

to dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, uchwalane na okres jednego roku, stanowiące podstawę dla opracowania budżetu rocznego miasta.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

- Postanowienia, cele i działania wskazane w dokumentach wykonawczych są powiązane z odpowiednimi celami strategicznymi, celami operacyjnymi i kierunkami działań lub będą je realizować.

- Dokumenty zapewniające realizację polityki rozwoju, tj. plany ogólne, wieloletnia prognoza finansowa, programy: obligatoryjne i fakultatywne, w tym programy rozwoju, plany roczne i budżet gminy będą wzajemnie skorelowane i spójne z polityką rozwojową miasta, określoną w strategii.

- Strategia i programy wieloletnie są podstawą do określenia wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych w wieloletniej prognozie finansowej miasta.

- Akty prawa miejscowego oraz przepisy wewnętrzne regulujące zasady działania gminnych jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych uwzględniają cele i kierunki rozwoju określone w strategii.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych prezentuje Rysunek 15.

Rysunek 15

Horyzont czasowy dokumentów wykonawczych nie przekracza horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy, chyba że inaczej wynika z przepisów prawa	Jest zachowana zgodność z przepisami regulującymi obowiązek i zasady opracowania dokumentów wykonawczych (w aspekcie formalno-prawnym i merytorycznym)	Są kierunkowo zgodne ze strategią rozwoju gminy, tj. zakres tematyczny dokumentów wykonawczych nie jest sprzeczny z celami strategicznymi określonymi w strategii miasta

AKTUALIZACJA STRATEGII

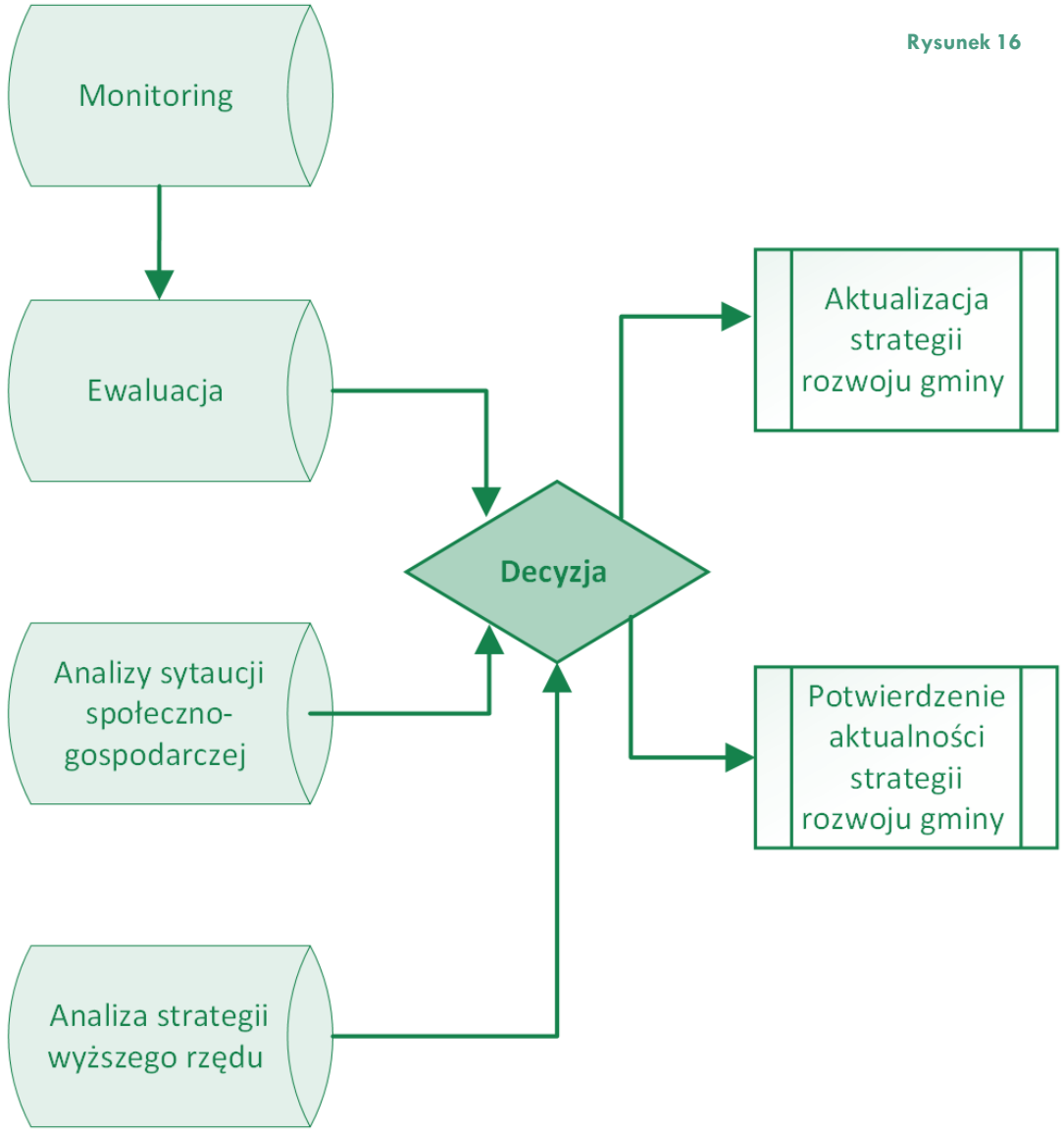
W celu dostosowania się do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, zmiany okoliczności i czynników mających istotny wpływ na realizację celów strategicznych, strategia rozwoju będzie poddawana aktualizacji, w czasie i zakresie proponowanym przez Zespół ds. realizacji strategii.

Aktualizacji strategii dokonuje Zespół ds. realizacji strategii, na podstawie wyników ewaluacji strategii we współpracy z grupami zadaniowymi, w skład których będą wchodziły osoby właściwe w sprawach społecznych, gospodarczych, przestrzennych, ochrony środowiska, organizacyjnych, promocji oraz inne osoby (w szczególności. przedstawiciele społeczności lokalnej, eksperci zewnętrzni).

Projekt zaktualizowanej strategii będzie podlegał konsultacjom społecznym i będzie przyjmowany przez organ stanowiący gminy.

Proces aktualizacji strategii prezentuje Rysunek 16.

Rysunek 16

RAMY FINANSOWE

• Rzeczywista wysokość środków przeznaczonych na realizację strategii będzie zależała od tempa realizacji celów strategicznych oraz wysokości środków własnych i zewnętrznych, pozyskanych na finansowanie działań strategicznych miasta.

• Szczegółowe nakłady finansowe na realizację działań strategicznych, wpisujących się w kierunki działań i jednocześnie realizujących cele operacyjne i strategiczne będą określane w wieloletniej prognozie finansowej, corocznych budżetach miasta oraz programach rozwoju.

• Miasto będzie łączyło różne instrumenty finansowe, w tym środki unijne, bilateralne i krajowe aby zmaksymalizować efekty wzrostowe. Dostępne środki finansowe będą w pierwszej kolejności kierowane na działania strategiczne realizujące – w danym okresie planowania – kierunki o kluczowym znaczeniu dla osiągnięcia celów strategicznych i poprawy jakości życia mieszkańców.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Strategia miasta będzie finansowana z różnych źródeł, w tym:

- budżetu Państwa, funduszy celowych i innych środków publicznych,
- środków z funduszy Unii Europejskiej oraz innych państw lub organizacji i instytucji,
- budżetu miasta (środki własne),
- wkładu prywatnego,
- pożyczek i kredytów.

Wskazane źródła i instrumenty finansowania zewnętrznego nie zamykają katalogu instrumentów możliwych do wykorzystania w finansowaniu przedsięwzięć realizowanych przez miasto. Przedstawiają one jedynie potencjalny katalog mechanizmów możliwych do zastosowania, który będzie podlegał weryfikacji i doprecyzowaniu podczas działań zmierzających do realizacji strategii.

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny+,
- Fundusz Spójności,
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
- Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury,
- inne fundusze.

Środki pochodzące z Unii Europejskiej dystrybuowane będą w ramach programów operacyjnych zarządzanych z poziomu krajowego lub regionalnego, w tym w ramach programów:

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027,
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027.

Istotnym instrumentem finansowania Strategii rozwoju miasta może być Krajowy Plan Odbudowy.

SPIS TABEL, MAP I RYSUNKÓW

- Tabela 1: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze społecznym – str. 31
- Tabela 2: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze społecznym c.d. – str. 32
- Tabela 3: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze klimatyczno-środowiskowym – str. 33
- Tabela 4: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze klimatyczno-środowiskowym c.d. – str. 34
- Tabela 5: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze przestrzennym – str. 35
- Tabela 6: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze przestrzennym c.d. – str. 36
- Tabela 7: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze instytucjonalnym – str. 37
- Tabela 8: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze instytucjonalnym c.d. – str. 38
- Tabela 9: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze gospodarczym – str. 39
- Tabela 10: Cele operacyjne i kierunki działania w wymiarze gospodarczym cd. – str.40
- Tabela 11: Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów społecznych – str. 45
- Tabela 12: Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów klimatyczno-środowiskowych – str. 46
- Tabela 13: Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów przestrzennych – str. 47
- Tabela 14: Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów instytucjonalnych – str. 48
- Tabela 15: Rezultaty i wskaźniki osiągnięcia celów gospodarczych – str. 49
- Mapa 1: JST tworzące metropolię warszawską – str. 54
- Mapa 2: Metropolitalna sieć osadnicza – str. 55
- Mapa 3: Sieć osadnicza. Główne elementy infrastruktury społecznej – str. 58
- Mapa 4: System powiązań przyrodniczych – str. 60
- Mapa 5: Główne korytarze i elementy sieci transportowych:– str. 62
- Mapa 6: OSI w strategii województwa mazowieckiego – str. 75
- Rysunek 1: Formy partycypacji – str. 7
- Rysunek 2: Obszary diagnostyczne – str. 9
- Rysunek 3: Kluczowe megatrendy – str. 16
- Rysunek 4: Kluczowe lokalne czynniki zewnętrzne – str. 17
- Rysunek 5: Wyzwania strategiczne – str. 19
- Rysunek 6: Porządek logiczny strategii – str. 21
- Rysunek 7: Struktura celów służących realizacji wizji miasta – str. 30
- Rysunek 8: Komplementarność celów strategicznych – str. 41
- Rysunek 9: Relacje między celami, kierunkami działań, rezultatami i wskaźnikami ich osiągnięcia – str. 43
- Rysunek 10: System wskaźników – str. 44
- Rysunek 11: Obszary działań w OSI warszawsko-zachodni – str. 76
- Rysunek 12: Kierunki działań w OSI biegun wzrostu – str. 77
- Rysunek 13: System wdrażania strategii – str. 80
- Rysunek 14: Dokumenty wykonawcze do strategii – str. 81
- Rysunek 15: Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych – str. 82
- Rysunek 16: Proces aktualizacji strategii – str. 83

DANE KONTAKTOWE

Urząd miasta Podkowa Leśna

Ul. Akacjowa 39/41

05-807 Podkowa Leśna

Tel. +48 22 759 21 00

Mail: urzadmiasta@podkowalesna.pl